

310498 వ్ర తి ది న ము ప క టి ం ప (బ డు ను

Vol. 8.

జెన్మ పట్టణము 1923 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 15-వ తేది గురువారము

No 65

సంపుటము ౯

తండు తి నా మి తం ప త్త ర ము, మాఖిమాస బహుళ అమావశ్య గి.

సంచిక ౨౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయముగలది. ఇది శరీరమునందులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను దీనిని అమ్మకమునందులవలన మోసముగలుగును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీ మా నుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదెండ్లకు పూర్వ మాంద్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయ్యచదువు

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు వృద్ధ్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి వైజా గారం డేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని చాడతగినది.

250-300 మూత్రాలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మునలు 6 సీసాలవరకు యూ 1-4-0

మీ లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలయందు మీకు తెలివైనది నమియును. ఇందుచేసి తక్షణం శిబిద్ధులగు పుండ్లకు ఎం. మొక్కయ్య, తాలూకా మహమ్మదాబాద్, గుంటూరుజిల్లా.

మీ లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు ఆందోహకృత్యము లేక వాడకమును ముఖ్యముగా లోబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంతకాలము నుండియున్నను మాయమగును. కక్షణమే 6 బుచ్చులగు పుండ్లకు ఎం. మొక్కయ్య, తాలూకా మహమ్మదాబాద్, గుంటూరుజిల్లా.

ఎస్. పార్థసారథి ఆశ్రయంగాను, ఏజెంటు, పెన్ను ఆంధ్ర లో వైద్యశాలము.

పాల నుభోదయ ఇది విద్ధిలకు కలెక్షన్లు. (శ్రేష్ఠమైన మూలికలనుండి కాల్చి) క్రమంగా తయారుచేయబడినది. తీర్చిదిద్ద, ఒకటి శతండులు, భేదము, తురుపులు, తిరు, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధకము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మంచినుకము పుష్టిచిచ్చును, 20 దినములకు సరిపోవు బెంపథము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0. రు 2 లు బెంపథములకొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక కార్యాలయం ఇనాం.

నెం 188 వైద్యశాలగోడ్డు ఆనందభవనం దగ్గర మదరాసు. వి. పి. చర్లలు మదరాసునండి పంపబడవు

పాశ్చాత్య వైద్యశాల వండితులు శ్రీ శివారావు వైద్యశాల మెసూరు. (1)

నూతన పట్టువస్త్రముల పావు

ఇప్పుడే తెరవబడినది

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు, కంచి మొదలగు స్థలములనుండి పలురకముల పట్టుజువ్వలను కొత్తగా తెప్పించియున్నాము.

ఇదిగాక పురుషులకు కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, టీషులు, స్త్రీలకు కావలసిన పట్టు జువ్వలు సాదాలోను, శీతలలోను అనేక రకముల లో గలవు.

మిక్కిలి సులభము

(శ్రేష్ఠమైనది)

సత్రామ్ దాన్ కిషన్ చంద్

మదరాసు సిల్క్ ఎంపోరియం

31, 32, రత్నబజారు, మదరాసు

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)

శరీరమట్టిన తక్షణమే ఈ వైద్యమును వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక వ్యాధి ను పూర్తిగా పోగొట్టును. వెల పాకెట్టు రు. 0-8-0 సీసాలో 0-6-0, 4 పాకెట్టు కొను వారికి పట్టణ ప్రకారం. 1 డజన్ పాకెట్టు రు. 0-0-0.

చిరునామునిగు రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,

(1) కిచ్చుటకు నంబులయ్యల వీధి, మదరాసు

బిసెంటు గారి డిలీనమా వేశము

దిక్కులు ప్రాగినదే కడకేమైనది?

13-వ తేదీనాటి వర్య

రంగారాజుగారి ప్రసంగము

ప్రావిజన్ ఎక్స్‌క్యూటివ్ కమిటీవారు తయారుచేసిన సంస్కరణముల విధానము చర్చించబడెను. రంగారాజుగారు యీ విధానము విశదపరచిరి. పిమ్మట కొందరు ప్రసంగించిరి. ఈ ప్రసంగములవలన సమావేశము ఉద్దేశములనుగూర్చి సభ్యులకు విస్పష్టమగు భిన్నాభిప్రాయములు లేవని కనబడెను. రంగారాజుగారు హిందూదేశము బ్రిటిషు కావనమే యైనందున దేశమును వివేకపాలనావిధానమున కైనను ఆధారముగా నుండవలెనని. మరియు మన పాలనకర్త యిప్పుడున్న దానివైన పరిణామము కావలెను. ఈ రెండువిషయములను గమనించుచు మన పాలన విధానమును నిర్ధారణ చేయవలెను. ఇతర దోమనియనులవలెనే రాజుగారిపదవి యంగీకరింపబడును. ఇండియా ప్రభుత్వము గవర్నరుజనరలు, కానసభలకు జవాబుదారీగానుండు ఆరికి మంత్రివర్గముతో కూడియుండును. సెంట్రలు గవర్నమెంటులో డయాల్గి (బాధ్యతవిభజన) యుండగూడదు. కానసభల యిప్పటివలెనే కాన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్, ఎక్స్‌క్యూటివ్ యుండవలెను. దోమనియనుల పదవి లభించినపుడు స్టేట్ కౌన్సిలుకు విదేశాంగ వ్యవహారములలో యేకాధికారమును ఉండదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు స్వతంత్ర సంస్థానములను సంబంధము విషయమై ప్రజాభిప్రాయమును, ముఖ్యముగ సంస్థానములలో ప్రజల యభిప్రాయమును తెలిసికొనవలెను. ఈ సమస్య 1924 లో ఒక కమిషన్ ను విచారించుటకు పిలవెను. నైస్యము వైస్రాయిగారి యధీనమందే యుండవలెను. కాని భారతీయ ఉద్యోగులతో నిండగనే వారియధికారము నుండి తొలగింపవలెను. నావికదళము విషయమై యీశ్రీ సామ్రాజ్యమంతటికి నియమింపబడి గావున సామ్రాజ్యమంతయు సెంట్రు నిర్ధారణ చేసినను హిందూదేశ మంగీకరింపదు. మనదేశములో శాస్త్రవిషయమున స్వాతంత్ర్యముగల (ఎక్స్‌క్లూజివ్ ల్యాండ్) ఉన్నత (సుప్రీము) శాస్త్రవిజ్ఞాన ముండవలెను. అల్పసంఖ్యకుల సమస్య అలాచ న్నియును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు పూర్తి స్వాతంత్ర్యమును పొందవలెను. వీటి కార్యనిర్వాహకవర్గము కానసభిని వర్గములకు జవాబుదారీగా నుండవలెను. ఉక్తిష్టములగు సమస్యలను విచారించుటకు ప్రత్యేకముగా కమిటీను నియోగించవలెనని రంగారాజుగారు చెప్పిరి. ఈ విచారణ పరిచిన యంత్రాములు: (1) రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు కేంద్ర ప్రభుత్వము-వీటియందు సంస్కరణము తెల్పుపరచేయు నదియు, ఒకటి-చి లోపములను గనుగొని యెంతవరకు ప్రతిష్ఠ, విధానము కలన ప్రయోజనము కల దోకనగొనుట (2) సురక్షణమును ఒకటి-చి నైస్యమును భారతీయముగా చేయుట కొక విధానమును తయారుచేయుట (3) కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధికారముల విభజన (4) ప్రభుత్వోద్యోగములను భారతీయులకిచ్చుట (5) వైస్రాయి, జన్నలు (6) ఉన్నత న్యాయస్థానము నిర్మాణవర్ధి. ఈ కమిటీలు సభ సెంట్రల్ కౌన్సిలుకు తమ నివేదికలను పంపవలెను. సామ్రాజ్యకీర్తి విషయమున రిండియాకు రానున్న యవసరము లేకుండగ ఒక పాలనవిధానమును బయలుదేరవలెయుండును యత్నించుచున్నామని రంగారాజుగారు ప్రస్థానాంతరమున చెప్పిరి.

గిన్నాలగారు

గిన్నాలగారు ఒక శ్రోత్రపాలన విధానము తయారు చేయుటకు బయలుదేరిన హిందూ ప్రభుత్వ చట్టమును పూర్తిగ నుపయోగపడవని బాగుండునని చెప్పిరి. బ్రిటిషువారు వ్యవహారములు వారిచ్చిరి చక్కగా నుపయోగ పడుచున్నదని నమ్మినగాని అధికముగా కొరతను యివ్వరు. రాజ్యాంగమంతి పడినది ముఖ్యముగా విచారించవలెను. ముందు ఫెడరల్ గవర్నమెంటుకును పేరుపడుట కిష్టమగు బాధ్యతవిధానముల కట్టి సంబంధముండవలెనో యాచింపవలెను.

డాక్టరు స్వపూగారు రంగారాజుగారు పాలనావిధానమును తయారుచేయుటకు కాక వారి యుద్దేశములను విశదపరచుటకే సమావేశమైనది జవాబు చెప్పిరి. సంస్కరణముల పనిని విచారించుటకు నియమించబడు కమిటీ ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము దాని ఆములను కమిటీ ఇండియా ఉపయోగపడుచుండును. నియమించబడుచున్నదని స్వపూగారు పలికిరి. రాజ్యాంగ ప్రాతిపదికను తెలుపుటకు కారణము దోమనియనుల పాలనలో నలసరాజ్యముల రాజ్యాంగమంతిమైన కానరాన్సిల్

మాహానీగారు

ఆచార్య మాహానీగారు దోమనియను పదవికి వ్యతిరేక నియమించుట ముఖ్యవిషయమును విశదపరచితిమనియు, దానిని వారి కార్యక్రమమునం దిమడ్చవలెనని నుడిచిరి.

జె. యన్. ముఖర్జీగారు

బ్రిటిషు పార్లమెంటు జోక్యముకల్గియున్నందున వారి కార్యక్రమములో నూచింపవలెనని జె. యన్. ముఖర్జీగారు చెప్పిరి.

చౌదరిగారు

ఈ సభయుద్దేశము ముందొక అధికారముతో నూడిన సభ సమకూడి ఒక పాలనవిధానమును తయారుచేసి యిదిగూడా ఆస్థిరీయగా గావించినట్లు దాని నాంక్షేయ ప్రభుత్వమునకు సమర్పించుట యని జె. చౌదరిగారు తెల్పిరి.

గోకర్ నాథ మిస్రగారు

గోకర్ నాథ మిస్రగారు తమ నియోజకవర్గమునకు సభా ఫలితమేమని తెలుపుటయే తమకు తెలియదనిరి.

శామల్ దాసుగారు

లాలుభాయ్ కావల్ దాస్ గారు స్టేట్ కౌన్సిలు సభ్యులగు కానసభినిర్వాహకవర్గము రెండుగా విభజింపబడియుండవలెనని కోరినయెడల స్టేట్ కౌన్సిలుకు కోశాధికార మివ్వవలెననియు లేదా దానిని రద్దుచేయవలెననియు చెప్పిరి.

డాక్టరు గౌరుగారు

డాక్టరు గౌరు గారు రాజ్యాంగమంతి తమకున్న తనకి, ఆజ్ఞాపించునధికారములు ఇండియా ప్రభుత్వమునకిచ్చివేసి సంస్కరణచట్టమును విస్తరింపజేయునని వారిచ్చిన వాగ్దానమును సెరవేర్చితింపవలెనని జట్టుపట్టవలె ననిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము రాష్ట్రీయలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మివ్వవలెను. దీనికి అప్ప అంగీకరించుచున్నది.

అబ్దుల్ రహిం, సార్ ప్రజ్ఞాభాన్ గుజరానాన్ సీంగుగారు

అల్పసంఖ్యకుల సమస్య ముందు పరిష్కారము కావలెననియు, దీనిని విడిచి పుచ్చినయెడల నితరవిషయములందు వారి ప్రయత్నములు విఫలములగుననియు, మహమ్మదీయులు, కమ్మలు మున్నగు అల్పసంఖ్యకులు ముస్లింలకు తమ హక్కులను గాపాడుకొన గొరుడుననియు అబ్దుల్ రహిం, సార్ ప్రజ్ఞాభాన్, సర్దార్ గుజరాన్ సీంగ్ గారు పలికిరి.

బి. యన్ మిస్రగారు

రాష్ట్రీయలు భావ నబట్టి విభజింపబడవలెననియు, బ్రహ్మ మట్లాడునా లోక రాష్ట్రీయక కూర్చుండవలెననియు ఈ క్రింద వాస్తవ్యులు బి. యన్. మిస్రగారు చెప్పిరి

బిసెంటుగారు

బిసెంటుగారు జమ్మ దాస్ బ్యారక దాసుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. డాక్టర్ బిసెంటుగారు యీ సభ ఉద్దేశములను మాత్రము నిర్ధారణ చేయుననియు, యీ ఉద్దేశములను సెరవేర్చుటకు ఒక శ్రోత్ర పాలనవిధాన మవసరమై ప్రస్తుతవిధానమునకు సెరవేర్చుకో కన్నెన్న నే నిర్ధారణచేయుననియు విశదముచేసి చెప్పిరి.

జమ్మ దాస్ గారు

జమ్మ దాస్ గారు యీ సభలో వారికోర్కెలను తీర్చుకొనుననియు, ఈ కోర్కెల ఆధారముపై నియోజకవర్గముల ఆదేశమును (మేంజేటును) కైగింపు మనియు, అధిక సంఖ్యకుల విశ్వాసమునకు తాము పాత్రులైనయెడల సమావేశమై ఒక పాలనవిధానమును తయారుచేయుమనియు చెప్పిరి. గం 1-30 కు సభ నిలపుచేయబడినది.

తీర్మానములు

సంస్కరణముల విధానము

ఫలహారాంకరము ఎక్స్‌క్యూటివ్ కమిటీవారు తయారు చేసిన సంస్కరణముల విధానముపై తీర్మానములు గావించబడెను. ఈవిధానమును సభ్యులు విశరముగా విచారణచేయుటకు డాక్టర్ బిసెంటు ప్రతిపాదనమును వెల్లువకు జోషిగారును, ఇతరులును అడ్డుపెట్టిరి. కాని సభ డేకమునకు మార్గమును జూపుట యవసరము కావున యెన్నికలందుపయోగపడుటకు ఈ విధానము ప్రకటింపబడుచున్నదని విశదమగునటులును సభకమిటీవారి చర్య కాధారముగా నుండునటులును తీర్మానములను సవరణ చేయుటకు నిశ్చయించబడినది. సభ్యుల

గీతించిన మొదటి తీర్మానము వారిఅభ్యుదయము తెల్పును. "హిందూదేశము దోమనియను కదవి పొందుటకు రాజ్యాంగముం ద్రికి గవర్నరుజనరలుపై శక్తి కారముండగూడదు. సెంట్రలు గవర్నమెంటులో సివిలుకాఫులో శిక్షణకాలములో బాధ్యత నెలకొల్పబడవలెను. హిందూదేశ నైస్యము, విదేశాంగకార్యములు చేతనుంచుకొనుటకు సురక్షిత గరిగినంతవరకు వీటియధికారము గవర్నరు జనరలునందే యుండవలెను. రాష్ట్రీయలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండవలెను."

రెండవతీర్మానము ఉపసంఘములసభ్యుల నియోజకమున గూర్చినది. "ఈ కిందివిషయాలు ఒక్కొక్కటి మువ్వరుసభ్యులను తీసికొనునధికారము ల్గినియమించబడినవి. ఈ కమిటీలు సభ కార్యనిర్వాహకులకు నివేదికలను పంపవలెను పీఠ తనివేదికలను సభ్యులకు చూపవలెను. అవసరమగునెడల మేనెల ఆఖరులోగా అనుకూలమగుస్థలమున సమావేశము గావించవలెను. (1) కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో ప్రస్తుతసంస్కరణల స్థితిగతులను విచారించుట, కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలోను, నైస్యమునా కాదేశములలోను అధిక సంస్కరణములకు వ్యతిరేకి గూర్చి తెల్పుట, కానసభలలోను, ప్రభుత్వోద్యోగములందును అల్పసంఖ్యకుల ప్రాతిపదికమును గూర్చి విచారించుట

ప్రస్తుతపాలన పద్ధతినీ విచారించి దాని నేపథ్యమున సవరణచేయుటయో యీవిచారణలో ముఖ్యాంశమని స్వపూగారు తెల్పిరి. కమిటీసభ్యులు: స్వపూ, శేషగిరి అయ్యర్ రంగారాజు, బి. యన్. కావల్, రామచంద్రరావు, గిన్నాల, హరిశ్చంద్ర శిష్టుదాసు, భాయిమాన్ సీంగ్, అబ్దుల్ రహిం, బిజ్జె నుందరదాస్, ప్రిన్సిపాల్ రుద గార్లు (2) సంక్షణము గూర్చిన ఉపసంఘ సభ్యులు: శివస్వామి అయ్యర్, మున్సి ఈశ్వర చరణ్, డేవప్రసాద్ సర్వాధికారి, సర్దార్ గులాబ్ సీంగ్, మాహానీ సార్ ప్రజ్ఞాభాన్, భాన్ అసదాల్ గార్లు (3) ప్రభుత్వోద్యోగముల భార రీతీయులకిచ్చుటను గూర్చిన సభ్యులు: శ్రీనివాసశాస్త్రి అబ్దుల్ కాసం, కె. రేడ్డి, మృదలనాథ తుండ్రా గోవిందరావునయ్యర్, నుబ్రహ్మణ్య సర్దార్ జబ్బా సీంగ్ గార్లు (4) వైస్రాయి పన్నుల కమిటీ-పురుషోత్తమ దాస్, వి. శై కలే జమ్మ దాస్ దిన్నా వెటిట్, ఇబ్రాహీంరహింతుల వంటి పరిరాజునియోగిగార్లు (5) నుప్రీయ కోర్టును గూర్చిన సభ్యులు డాక్టర్ గౌరు గోకర్ నాథ మిస్ర, జె. యన్. ముఖర్జీ, చౌద గార్లు

మూడవతీర్మానము: "ఈ క్రిందసంస్కరణముల విధానము యోజనవర్గములవారికి సమర్పించుట వివరములను కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు పద్ధతులను విచారించుటకు ముందునియమించబడు కమిటీలను తెలియజేయుట. (1) ఇండియా కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వము యీక్రిందవారితో కూడియుండును. కార్యనిర్వాహక మందు (ఎ) సార్వభౌమము (బి) వైస్రాయి గవర్నరుజనరలు, వారి మంత్రివర్గము (సి) గవర్నరులు వారి మంత్రివర్గములు, కానసభ కార్యములందు: పెడలు రాష్ట్రీయకానసభక, శాస్త్రాధికార్యములందు: జుడిషియల్ (2) ఫెడరలు గవర్నమెంటులందు (ఎ) వైస్రాయి (బి) కానసభలకు జవాబుదారీయగు వైస్రాయి మంత్రివర్గము (సి) యెన్నుకొనబడిన కానసభ్యులు (డి) ఒక నుప్రీయకోర్టు (3) రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునందు (ఎ) గవర్నరు, (బి) కానసభకు జవాబుదారీగానుండు గవర్నరుమంత్రివర్గము. (సి) ఎన్నుకొనబడు కానసభ్యులు (డి) హైకోర్టు

విదేశాంగవ్యవహారములు: హిందూదేశము దోమనియను అయినపుడు యితర దోమనియనులు పొందు శ్రోత్ర హక్కుల నన్నిటిని ఆగ్రహముతో పొందును

నైస్యము నాకాదేశము ప్రభుత్వము బాధ్యతను వహించుటకు తయారుగునరకును వైస్రాయి అధీనమందుండును

నాల్గవ (కడపటి) తీర్మానము: సభ కార్యములను సాగించుటకు సంఘములను నిర్మించుటను గూర్చినది. "సభకైరీధియు (1) సమావేశమును రావించు కమిటీతో కూడిన సెంట్రల్ కౌన్సిలు, స్వపూగారు తీసికట్టుకుండు (2) సభవారిచే నెన్నుకొనబడు కార్యనిర్వాహక సంఘము. శ్రీనివాసశాస్త్రి గారధ్యక్షులు, జమ్మ దాసుగారు కోశాధికారి, అసిబిసెంటుగారు సాధారణ కార్యదర్శి.

పిమ్మట 36 కార్యనిర్వాహకసభ్యుల నెన్నుకొనబడినది. సమావేశాలము

కార్యక్రమము ముగిసినపిమ్మట స్వపూగారికి బిసెంటుగారికిని వందనము లర్పించబడెను.

స్వపూగారు వందనము లందుకొనుచు బిసెంటుగారికి పశ్చాత్తాపమును తెల్పిరి. సభనుగూర్చి మట్లాడుచు తమకార్యము సఫలమై యెడల నది సంతోషకరమనియు, కాకున్న విచారించవలెనని లేదనియుననిరి.

అసిబిసెంటుగారు రావోపు సంతకముతో తమరాజకీయ జీవితమునకు యెండ్లు పూర్తియగునని చెప్పిరి హిందూదేశ భవిష్యత్తునం దామెకు మెండుగ విశ్వాసముగలదు పాశ్చాత్య ప్రపంచ మెటుగని ప్రజాస్వామ్య పాలనకర్తని యిండియాఉద్యమము గావించునని చెప్పిరి. గం 7-80 కు సభ ముగిసెను.

వృత్తాంతలేఖలు

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

చక్కనిమానవ్యత

ఫిబ్రవరి 12:— కాండ అనునామమున మాపురకాంగ్రెసు నాయకులలో నొకరగు కాతా శ్రీరామకృష్ణగారు కొలది దినములలో ప్రచురించుచున్నారు. ఆంధ్రదేశములోని నాయకులందరు ఈపత్రికకు వ్యాసములు ప్రాసెసరనియు, చిత్రతేజన సాంఘిక రాజ్యాంగ విషయములకు ఈపత్రిక ప్రాముఖ్యము నెచ్చుననియు, సంకల్ప వాదిన ఈపత్రిక వెలువడుననియు తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రయంత్రణ స్యరాజ్యసభ

ఈ నామమున రాజమహేంద్ర వరమున స్యరాజ్యసభ స్థాపించినదియు, ఈసభవారు కాంగ్రెసు ప్రచారము నిదివరకే చేయుచున్నారనియు ఆంధ్రదేశీయులెల్లరికిని తెలిసినవిషయము. వైస్రాయ్ ఆంధ్రదేశము నంతటను ప్రాచీనసంఘములు స్థాపించుటకు పిలుచుటకులేదను, ఆంధ్రయంత్రణ స్యరాజ్యసభ కాంగ్రెసు ప్రచారము తగిరితిని జేయుననియులడుట చేరను మాపురమున గూడ నొక ప్రాచీన సంఘమును యంత్రణకొందరు స్థాపించునన్నారు. వైస్రాయ్ మచిలీపట్టణమున స్థాపించుట ఈ సేల గాంధీజీయితోపుర నూరుమందిసభ్యులను జేర్చుట మొదలగు నితరవిషయములను గూర్చి ఆలోచించుటకు శ్రీ ఆంధ్రకాత్రిమ కళాకాలమును గురువారము 15 తేది పాఠశాలము ఈపుర విద్యార్థులను తదితర యువకులను గూడ చేకవయ్యెదరు. కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందు అభిమానముగల వార నేరులు వచ్చెదరు.

కవుతవరం

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

ఫిబ్రవరి 10:— శ్రీయుత చెలుకువాడ నరసింహము గారు మృత కావ్యరంగమున ప్రవేశించుట:

యశశాంగ్రెసు తీరుమానమున అనుసరించి టి.ఎ.కే. స్యరాజ్యసభకు కాంతివైఖరులను సమకూర్చుటకు శ్రీయుత నరసింహముగారు దోసింబయిచున్న సేన క్లాసునీయము. దేహము అనారోగ్యముగనున్నను, పొట్టిపక మొన్నటినుండియు గ్రామముల వెంట తమ మిత్రులతో కలిసి సంచార మొనరించుచు, కాంగ్రెసు సంఘాత్మకమునుగూర్చి ప్రశ్నించుచు, స్యరాజ్యసభకు వనూలచేయుచు కాంతివైఖరులనుగూడ జేర్చుచున్నాడు. ఇందు కొరకు బహిరంగగతులగునట్లు మొదలగు ఆర్థికముల నేమియు చేయుటలేదు. వారిని చూచుటతోడనే ప్రజలెల్లరును అనంద నిమగ్నులై వారితోభవలసిని, వారిమార్గమున నడచుచున్నారు. స్యరాజ్యసభకునుగురించి వారేమియుచిత్రమిచ్చుటలేదు. వేరు దియక కత్తెనుసారము నమర్చించుచున్నార. ఈ తాత్కాలికముల విషయపురి అధిపతులైన శ్రీయుత, కామిగిని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నరసింహముగారి సంభాషణ విన్నవెంటనే, సంతోషవృద్ధిచేయుచో, దేశభిమానరతితో, ధర్మబుద్ధితో, నల్లవృద్ధులముతో, నూటపదియారు యువకులను స్యరాజ్యసభకి కానుక నొసంగిరి. వీరు ముగ్ధాంతమునగల కన్యవారిలో ప్రముఖులును భవన కంతులును ఆగుటయేగాక గొప్పచిత్తరువుగూడ అయియున్నారు. వారి సహాయము లభించుటతోడనే ఆచట కర్తక బృందమంతయు ఎట్టి ఆధ్వర్యంతరము చెప్పక తిరుకక్రికొలది కానుకల నొసంగిరి. మరియు గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమస్వగ్రామమున చంద్రాలకు నరసింహముగారు వెళ్లినపుడు, అచ్చటవారికి తోడ్పడెదమని తెలిపిచ్చిరి. కవుతరం, గుడ్డనలేరు, గ్రామములలో స్యరాజ్యసభకి నరసింహముగారి చిత్రపత్రి చొప్పున చందాలు జమ యగుచున్నవి. తూర్పుకృష్ణజిల్లాలో గుడివాడ తాలూకాకు విధిచివల ఆరువేల రూపాయల మొత్తమును యానెలాఖరులోపలనే వసూలు జేయగలననియు, కాంతిసేనను గురించి యే విధముగను సందేహింప బని లేదనియు నరసింహముగారు వైస్రాయ్ కులుకుచున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో గాంధీమహాత్ముని యుద్యమము ఎట్లు ప్రజలలో లీనమైనదో నేను గ్రహించగలిగితిని నని నరసింహముగారు యానూడు కోజుల పనిజిట్టియే తెలిసికొంటి మనియు, కవుతమైన దనువాగ్గో అమృతమనియు యుద్యమము జీవకోలతో చిగుర్చుచున్నదనియు గ్రహించ గలిగితిమని తెలిపిచ్చిరి. ఇంకయు కొన్ని దినములు యాతాలూకాయందే సంచార మొనరించెదరు.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

రైల్వే దొంగతనము

ఈసేల 4 తేది సాయంత్రము కలకత్తానుండి మద్రాసుకు బోవు మొయిబండిలో ఒక వింతయైన దొంగతనము జరిగెను. బండి రాజమహేంద్ర వైస్రాయ్ నది 2 వర్తాంగులమూము వచ్చినవెదప 2 వ తరగతి బండిలోనుండి ఒక పెద్దపెట్టె క్రిందకుజోయబడెను. తక్షణమే ఆపెట్టెయజమాని గొలుసులాగగా బండి ఆగెను. అంతట నల్లగాపాడుగుగానున్న ఒక గడ్డపుమనిషి క్రిందికి దుమికెను. బండిలోనుండి గుమాడు 200 మంది జనము క్రిందికి గిరి దొంగకొకడును, క్రిందబడ జేసిన పెట్టెగొరతును వెతకిరి గాని ఏమియు కనుబడలేదు. పెట్టె కోలుజోయిన యిత్తుడు ఒక బంగాళాదేశీయుడు. ఆపెట్టెలో విజయరాయ్ నమ్రపు బున్నరనిజెప్పెను.

ఆంధ్రయంత్రణ స్యరాజ్యసభ

ఆంధ్రయంత్రణ స్యరాజ్యసభయొక్క సాధారణసభ యొకటి ఈసేల 5 వ తేదీని కాంగ్రెస్ కార్యాలయమునందు శ్రీయుత దాక్టరు నుబ్రహ్మయ్యగారి యధ్యక్షత్వమున జరిగెను. ఈసభ స్థాపించినప్పటినుండి రాజు జైలునకు బోవునంత వరకు కార్యదర్శిగా నుండి నిరంతరము దాని బొమ్మల్యమునకు పాటుపడుచు క్రైస్తవ్యములతో 'కాంగ్రెస్' పత్రికను నిర్వహించిన శ్రీయుత మధురై అన్నపూర్ణయ్యగారి నభినందించుచు తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

పిమ్మట సభయొక్క ముఖ్య కర్తవ్యమును గురించి కొంత యాలోచన జరిగినపిమ్మట 1928 సం॥మునకు శ్రీయుత సభ్యులను జేర్చునతనియు, సభ్యత్వపుచింతా 1 రూపాయనుండి నాల్గవాలకు తగ్గించవలెననియు తీర్మానింపబడెను.

అంతట 1928 సం॥మునకు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల యెన్నిక జరిగెను. ఈ క్రిందివారు ఎన్నికొనబడిరి.

- (1) దాక్టరు బ్రహ్మయ్యగారు ముఖ్యసభ్యులు గారు (అధ్యక్షుడు)
- (2) ద్రోణరాజు కామేశ్వరరావుగారు, ఉపాధ్యక్షుడు
- (3) కాండేసుల రామచంద్రరావుగారు, కార్యదర్శి

ఇతరసభ్యులు

మధురై శివరామకృష్ణయ్యగారు, ద్రోణరాజు చినకామేశ్వరరావుగారు, నల్లపీను కృష్ణారావుగారు, కళావేంకట్రావుగారు, మచిరాజు రామచంద్రమూర్తిగారు, మామిడి లక్ష్మీపతిగారు, మదింపట్ల వేంకటరమణయ్యగారు.

కాంగ్రెసు పత్రికను యధాగ్రహరము ఈసభసత్తమున నే శ్రీయుత కాండేసుల రామచంద్రరావుగారి సంపాదకత్వమునంద నిర్వహించుచుండవలెనని తీర్మానించి పత్రికకు చందాదాన్లను జేర్చుట కొక యుపసంఘ మేర్పరపబడెను.

రాజమహేంద్ర వరమాత్యక్షము

ఈ తేనులో శ్రీయుత గున్నేశ్వరరావుగారు తప్పు మిగిలిన 5 ను రు ముద్దాయిల విచారణ నెవ న్ను జోర్లులో ఈసేల 7 వ తేదీని ప్రారంభమాయెను. ఈ విచారణ యాచుటకు పురవాసులు వెక్కిరిండు జోర్లులో జేర నున్నారు. ఇంతవరకు గుమాడు 20 మంది సాక్షులను విచారించిరి.

ఈ క్రి ఆట

జోపాలకృష్ణ గోకలేగారి స్వాగతచిహ్నముగా పురమందు ఒక హాకీమండు కొన్ని సంవత్సరములనుండి జరుపబడుచున్నది. ఈసంవత్సరము ఆటబుచ్చాంధ్రమైవని, గుమాడు 10 పోటీపక్షములు వచ్చివని ప్రతిపాదనలము ఆర్జునకాలేజీ ఆటసభలములో ఆసేతులచేరి ఈఆటలు చూచి ఆనందించుచున్నారు.

ఖద్దరు వివాదములు

వివాదా సుయములందు విశేషముగా బట్టలుపయోగించుట భ్యాసమున్న సంగతి వేరుగా తెప్పుకొరలేదు. ఈసంవత్సరము ఈయూరినందు జరిగినవివాదములలో చాలవరకు ఖద్దరునే యుపయోగించు చున్నారు. ముఖ్యముగా వైస్రాయ్ గృహములలోజరుగు వివాదములందు ఖద్దరుతక్కు మరియొకబట్టలేమియు నుపయోగించుట లేదు.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము

దాక్టరు నుబ్రహ్మయ్యగారు జైలునుండి తిరిగివచ్చిన వెంటనే 4 వేల రూపాయలు తిలకు స్యరాజ్యసభకి చందాలు వేయించిరి. ఆచందాలు ప్రస్తుతము వసూలు చేయుచున్నారు. గోదావరి మండలములో వసూలు గావతెనన్న 40,000 రూ॥లోను ఈ తాలూకానుండి 7,000 రూపాయలు వసూలుజేయవలయునని నిర్ణయింపబడినది. ఈతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

అమలాపురము

(ఒకవిలేఖరినుండి)

బోర్డు ప్రామాణ్యము

మాపురమందు చాలకాలమునుండి సంఘమువారిచే సేల కొల్లుబడిన యున్నతెలారకాల యొకటి గలదు అది మిక్కిలి పేరుపొంది యున్నది. దానియాన్నత్యముం గాంచి ప్రభుత్వము వారు దానియందు కళాకాల ప్రభు తరగతి నొక దాని నిచ్చుటనుంచి దానిని రెండవతరగతి కళాకాలగ మార్చి తాము పోషించుటకు నిశ్చయించిరను వార్త వినుట తెంతయు సంతసించుచున్నారము.

నలుబోర్డు

ఈ మధ్యను లామొబతుగారు రాజమహేంద్రవరము చనువెంచి రాజమహేంద్రలోని రెండవ నల్లకొట్ట అమలాపురములో నీరముగ నుంచుటకు నిశ్చయించి నారని తెలియుచున్నది. రాజోజు జిల్లామునగలు కచేరీ తిరిగి అమలాపురములో పెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు స్థిరపచినారు. బొబ్బర్లంకనుండి అమలాపురమునకు మోటారురోడ్డు తయారైనది.

గోదావరి జిల్లా బోర్డువారు రెండు మోటారు బుద్ధను నడుపుటకు కాంక్షను చేసినారు. ప్రస్తుతము మాజిల్లమునుండి రాజమహేంద్రవరమునకు, స్త్రీయరు నడుపుచున్నారు.

పల్లకిమిడి

(ఒక విలేఖరి నుండి)

ఫిబ్రవరి 8:— "శ్రీకృష్ణవిలాస గ్రంథాలయము" శ్రీ పల్లకిమిడి సమస్థానమునకు నూతనముగా నియమించబడిన దివాను గారగు శ్రీమంత్ మంధాతలరామచంద్రబాబయ్యకు మహా యోధి. ఏ. బి. ఎల్. గారి గౌరవాదులు 8 తేది సాయంత్రము ఒక తోట విందుగావించిరి. కట్టణములొన్న తగుమనమృతం దరును సుమారు నాలుగు వందలమంది విచ్చేసిరి. దివానుగారు రావే మే గ్రంథాలయ కార్యదర్శి వారిని పూలమాలాలంకృతునిగా జేసిరి. పిమ్మట బ్రహ్మశ్రీ వాసానారాయణ శాస్త్రిగారిచే ప్రత్యేకముగా గ్రంథాలయము తరపున వ్రాసిన సంస్కృత స్తోత్రములను జదువబడెను. తరువాత శ్రీయుత సేంపాది బాబయ్యగారిచే రచింపబడిన ఉదయాపాటను నలుగురు బాలకులు పాడిరి. మ-రా-శ్రీ కెంబాయి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారిచే రచింపబడిన పంచరత్నములు చదువబడెను. మ-రా-శ్రీ ఇంటూరి కనకాచలము పంతులు ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి గారు దివానుగారి సుగుణములను గొనియాడుచు పుస్తకముగా ముచ్చటించి పిమ్మట దివానుగారు జవాబుచెప్పుచు తామింత గౌరవముకు తగియుండవలయు నేనీ గావమువాడ నగుటచే నామిద వివాద గల్గి పేరుకు నేనెంతయు కృతజ్ఞుడననియు నాక క్రిందచన లేక నాకు నిర్ణయించిన పనిని నెఱవేర్చవలయు నుడిపిరి. ఫలహారమును జేసినపిమ్మట కొంతసేపు సంగీతసభ జరిగినది.

8 తేది ఉదయము దివానుగారు గ్రంథాలయమునకు విచ్చేసి గ్రంథాలయ సభ్యుల నందరిని కార్యకర్త పరిచయము జేసినపిమ్మట భాషాభివృద్ధియందు నాకెక్కువ ప్రేమయున్నదనియు, పల్లకిమిడిలో గ్రంథాలయములేని తోటలు నేడు తీరినదనియు నుడిపిరి.

రంగూన్ ఫిబ్రవరి 12:— గతమాత్రిలో చీనాగరిహత్తు ప్రాంత్యమున పట్టుకొనబడిన ఆంగ్లానెమాన్ మరి యిరువురిపై నను ఉరిశిక్షవిధింపబడెను. బర్మావర్షురుగా రీ తేతును ద్వీపాంతరవాస శిక్షగా మార్చిరి.

నారు వెంటనే నై 4,000 రూ॥లను వసూలుజేసి మిగిలిన 8,000 రూ॥లనుగూడ త్వరలో జేర్చెదరని తెలపనచ్చును.

గౌతమీ గ్రంథాలయము

ఈసేల 6 వ తేదీని గోదావరి జిల్లాబోర్డువారి సభలో గౌతమీ గ్రంథాలయమునకు భవనిర్మాణనిమిత్తము 3000 రూపాయల నిచ్చుటకు తీర్మానించినది తెల్పుటకు సంతసపగుచున్నది. ఈపురప్రముఖుల సహాయముకల్గ వెంటనే గ్రంథాలయనిర్మాణములు భవనిర్మాణ ప్రయత్నములు ప్రారంభించిన వాగుండును.

ఈ సంవత్సరము బ్రయినింగు కళాకాలలోని విద్యార్థులు ఒక నాటకమును ప్రదర్శించి దానిల్ల వచ్చు నాదాయమును ఈ గ్రంథాలయమున కిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి.

గౌతమీ గ్రంథాలయముయొక్క వార్షికోత్సవము ఈ నెలాఖరులోపున జరుగునని తెలియుచున్నది.

02 23 24 25 26

కానననభలలో ప్రభాభిప్రాయము దృఢముగ లేనపుడు
 వ్యక్తి సోదర్యములు పెంపబడెను. కాని మిక్కిల్లకాల్కి విచారణ
 ఈజేకమునందు తమకు చాల కాలమునుండి యుండెనని యూ
 రోపియనులు సాక్ష్యమొనరిరి ఈదృఢని తొలగించిన గూఢాజ్ఞ

శ్రీకృష్ణ
సేనాన్యాయమున కేవలము నిండుతం కే జాతిఁ సరియం
ధించినవారైనను శ్రీకృష్ణ వికేరిధియగు నుండవలెనని నాయుభిప్రాయము. అందుకు తగిన చట్టమునా నానందభావించుటకు భా

జీవనంఘమువాటి విభాద్యులవలన, భారతమునకు ను
భ్రాంతి కలుగుచున్నది. లోని లాభములు గలుగును.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

సభ్యులకు ప్రభుత్వమునకు సమరము

ప్రభుత్వమువారి బెదిరింపునకు సభ్యులు లొంగలేదు

14-వ తేదీచర్య

సేదీదినము సర్ ప్రెజిడెంట్ వైలుగారి యభ్యుతేత క్రింద సామ్రాజ్యశాసనసభ సమావేశమయ్యెను.

నూతన సభ్యుడు

శాసనసభ్యుల శాఖను సహాయ కార్యదర్శిగా నియోజింపబడిన యల్. గ్రాహముగారు నూతనముగా శాసనసభ్యులుగా నియోజింపబడిరి. సేదీదినము వారు ప్రమాణముగొని తరువాతము సామ్రాజ్యమునకు ప్రభుత్వసభ్యులుగా విచారణసంఘమునందు వీరు సభ్యులుగా నుండినందున వాటిల్లు చిరస్థాయము నగుటకు వచ్చునని కాబోలు వీరు ప్రభుత్వమువారిచే సభ్యులుగా నియోజింపబడిరి.

ప్రతి నిస్తు విచారణసంఘము

ప్రతి నిస్తు విచారణసంఘమువారి నివేదికను హల్లగారు సభ్యులు సమర్పించుకొనిరి. సమాప్తములగుండ పంచేముల కెగుమతి చేయబడు ప్రతివైసను భౌతికము మిల్లులందలయొగింపందు ప్రతివైసను నిస్తు తీసివేయబడునాడదనియు ఇచ్చినప్పుడు నిస్తునాల్ సెక్రటరీ నందుకుచే నందర్భాగమును తగ్గింపవలయుననియు ప్రతి 400 పానుల ప్రతివైసను 2 అణాలు ప్రకారము గుత్తివిధింపబడవలెననియు సంఘమువారు నూచించిరి. ఈవిధానమువలన ననుసరించియే బిల్లునందు మార్పులు చేయబడినవిగాని తొలిమాట సంవత్సరములదాక బిల్లునందు ముందు నూచింపబడిన కిస్తు మొత్తములే యవలూ నుండవలయుననుట మార్పుజేసలేదు. మధ్యసంఘమునందు ప్రతిసంజెందువారల ప్రతినిధులసంఖ్య 10 వందకి హెచ్చింపబడినది. పురపాలక ప్రదేశముల టాకురుదానుగారు తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయముల సేదీదిన తియారజేసిరి. తొలుత మారు సంవత్సరముల నూడ హెచ్చగుత్తి లేల యవలూ నుండవలెనో యని యారకు ప్రశ్నించుచున్నాడు.

హెయిలీ గారు అస్సెస్మెంటునూరు

తరువాతి ఇస్సెస్మెంట్ లేది ౫౦ మార్కము హెయిలీ గారస్సెస్మెంటునూరునందు అందువలననే వారు సేదీదినమువేళ మునుకు రాజాలరైనియు సర్వీసు వారికి దేవుడు స్వస్థ ప్రసాదించు గాత యనుట సభ్యుల కెరిగించిరి.

రద్దు సవరణచట్టము

పిమ్మట ౫౦ హెన్రీ మాన్సిపుగారు లేది రద్దు సవరణ చట్టము ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు యీ బిల్లును ఆసక తూయూ ప్రవేశపెట్టి కొన్ని అంశముల సవరించి, కొన్ని చట్టముల రద్దుపంప నొందిరి. ఏవివాదమును లేక యీ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది.

క్రిమినలు ప్రాసీసరు కోడ్డువై చర్చ

వె.డియూ సభ్యులు క్రి. ప్రా. కోడ్డువై చర్చను గూర్చి చర్చించుకొనిరి. గతసమావేశమున కొంత ప్రయోగము జూరాలవై చర్చ ప్రారంభింపబడినది. 161. (1) సెక్షను నకు సభ్యులు మొన్నిజేసినసంఖ్య ప్రభుత్వమువారికి సచ్చలేదు. అసరైనపుకారము పోలీసువారి విచారణయంతయులకాగిరి ములప్రతి ప్రతివాడికి సంకబడునట్లు ఏర్పడియున్నది. "తొలుత కోడ్డువారు తిరుగుని తలంచిననే అట్టి ప్రతి లొంగవలెను" అను నట్లు సభ్యులు తీసివైచిరి. ప్రభుత్వమువారిందులకెంతయో కృతిచేయుగ నున్నారు. పోలీసువారిమీదుల యెవరే రిసాస్యముగజేసిన సాక్ష్యపు వాక్యములు పెట్టిజేయుటచేత శాస్త్రమును చాలభంగకరమని ప్రభుత్వమువారు నూచించిరి.

162. (2) సెక్షనునకు

టాంకె ౫౦ గారు 162 (2) సెక్షనునకు క్రింది సవరణ నుకపాదించిరి. "ఏచారణలో నన్ను కేసునందలి పోలీసువారు విచారించి చేసిరిమాన్యుల ప్రతులనెల్ల కోర్టువారు తెప్పించి తమ విచారణ కనుకూలపడునని తలంచినయెడల యీ పయోగింపవచ్చును" ఈ సవరణ ప్రభుత్వమువారి పక్షమున టాంకె ౫౦ గారు నుకపాదించిరి.

అధికారసభ్యులందఱు ఈసవరణకు ప్రతిపాదనలుగ నుండిరి. సందితునివై కోర్టువారి కోవిధమైన కనుక జనించునని వీరు

వాదించిరి. ప్రభుత్వ సభ్యులందఱు 172 సెక్షనునకు దిట్టిచే యొక వాక్యము కలదనయన, అందున ఏదలన నేనాటి ప్రమాదము వాటిల్లదనియల వాదించిరి.

టెటునకు పెట్టుగా యీ సవరణ యోచిపోయెను.

హెన్రీమాన్సిపుగారి సంధి

పిమ్మట హెన్రీమాన్సిపుగారు ప్రభుత్వమువారికిని, అధికార సభ్యులకును సుధిజరింప నెంచి క్రింది తీర్మాన ముకపాదించిరి. "తాముజరిచునీ తోచిన తగిన కారణముల వెల్లబెట్టుచు, న బిల్లులను పరిక్షను నికారించుట కధికారము కోర్టువారికి జేయియొప్పుది" ఏలాటిచట్టకూడ లేనే యీగతం గూడ యోచిపోయెను.

ప్రభుత్వమువారి బెదిరింపు

కొత్తమ ౫౦ హెన్రీమాన్సిపుగారు లేది బిల్లు సభ్యులకు బెదిరింపిరి.

వీరు జేసిన యీగతంబయెడ ప్రభుత్వమువారిచేతనే పూనుదురు. వానికి ప్రాతిపదికలు కడపటివలె చేయుటకొందదు. ఈ సవరణసంకల్పము అద్దదనెంచి, 162 (2) సెక్షనునందక సవరణలు జేక చేయవలయును. పేరుమాత్రము గానుసించు ఈసవరణనూడ మీన అద్దజేయబోవలెనని, ప్రభుత్వమువారింతకంటె బుద్ధిహీనులకు ననుసరించి స్టేటుకౌన్సిలువారిని సంకతించి సరియైనమాత్రము ద్రోవగొడవ వారి నడిగెను.

మేము లెప్పుడేమిలేదే బెదిరింపవలెయ్యూ!

రంగాచారిగారు

స్టేటుకౌన్సిలువారిలో నేలకందరించి, తగిన మార్పులు చేసినచేత ప్రభుత్వము వారల బెదిరింపుచేదో తెలియజేసిరి. మేము చేసిన లెవైనామే. నిందితునకు, రహస్యవిచారణకు తులమాన నాచుకార్తపు విచారణగాను, న్యాయము ప్రసాదించ సుయైనవిచారణపుమాన్యునొంకుటకే మేము ప్రయత్నించినది. ఏదేని రహస్యమైన విషయములుండిన పోలీసువారు చేరుపుస్తకములలో వ్రాసికొనెందు.

ఈభాగములనే గోచిగారు, వారిచంద్ర విప్లవానగారు సుబ్రహ్మణ్యముగారును బలకజిరిరి. ప్రభుత్వమువారు కేవలము తప్పు లభిప్రాయముల బదియించిరి. సభవారు సవరించిన రీతిని సెక్షనుల సుపయోగపడదన న్యాయమే దొరకదను పొరబాటునకు నూరక కాంక్షిలైరి.

పోలీసువారు చేసినవిషయములే లెవైనాస్యవిషయములు ఉండవలెనో వారలంపు ఇపుడగూడ భవవతులు ఎన్నివిధములనో పోలీసువారి రిపోర్టును విచారణలకు పూర్వమే నూడ కలుగుచున్నారు. ఈసాక్ష్య చీదవారిగూడ నందునట్లు జేసి తివి అని వీరెల్లరు తెలిసిరి.

౫౦ హెన్రీ మాన్సిపుగారు లేట్లు పట్టిరి. నాకు ప్రభుత్వమువారిద్వై యెంతమాత్రము నచ్చలేదు. ప్రభుత్వమువారు ఇందులకు నొప్పుకొనుచు, తమకు ప్రతిపాదనకు కనుకములు వెలివడవలెనో నేదేని యొకక్లాజు నుకపాదించిన సభ్యులందఱు రంగీరెందురు.

ప్రభుత్వమువారి జవాబు

పిమ్మట ప్రభుత్వమువారి పక్షమున హెన్రీ గారు, టాంకె ౫౦ గారు, ఆల్కె గారు, చాట్టర్జీ గారు నిట్లు జవాబిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు సభ్యులకు బెదిరింపు జూచుచుండలేదుగాని, ఈవిషయము చాల ముఖ్యమైనదగుటచే మాత్రమే నిట్లు సుపయోగపెట్టియొక మాన్యుస్క్రిప్టు నిలప జూచుకొందుము. బెదిరింపులు యెన్నటికిని గాదు.

డాక్టరు గోరుగారు. బెదిరింపుగావన్న భయపెట్టుటయో? (సభ్యులలో నవ్వు)

ప్రభుత్వమువారు. వాక్యములనెల్ల ౫౦ గారు కలదువలన చాల ప్రమాదములు వాటిల్లును. పోలీసువారి విచారణయు, నిందితుని పక్షమున కన్న సెక్రెటుకు విచారణ వాక్యములు బహిరంగముల నూడవు. ఏదేని యొకడెకాయు టిబింధియైన సాక్షి వాక్యములు ఆ గాంగునందున్న యితరులపట్టు రహస్యములగొన్ని తెలిపియుండిన దానినూడ పెట్టితే యవలెనో అది చాల ప్రమాదకరము గాదా? ఇంక రంగాచారి గారు నూచించినటుల రెండుదైరలలో వాక్యములు తీసికొనట నూడ అపయోజనకరము. విచారించు మేజిస్ట్రేటు వాక్యములనుసరియ జూచుటకు వీలులేకుండును.

ప్రభుత్వమువారి వాదన

తరువాత ప్రభుత్వమునకు సవరింపబడిన వాక్యములు అద్దచేయవలసినదని యుకపాదించబడినది. కాని 41 వంద ప్రతి మామగను 12 వంద అడుగులముగ నుండుటవలన ప్రభుత్వమువారి వాదన.

ఇందులకు కరియొకమాత్రం శాసనసభ్యులు సంగతించునని నూచించినది. స్టేటు కౌన్సిలునకు తీర్మానము సెక్షనేని సభ్యులు ఇట్లె యియ్యకతూరి అధికారము. శాసన సభ్యులయొక్క చట్టరీతి అభిప్రాయము తరుకట్లు పదలక పోయిన, నమిర్చిసమావేశము గాంచి యిది చర్చించబడును. ఇట్టి సమిర్చి సమావేశమున కావ్యకతకంస్కరణ శాసనము అయియునో వచ్చినతరువాత నడియే ప్రథమము. రాజకీయ గంభీరము నీవిషయ మెంతకరకు చంచలము కలిగియునో బాదదగినది.

అన్ని క్లాసులవై చర్చ ముగిసినది కనుక శాసనసభ్యుల యు, ఈ పోస్టుతమును ఆమోదించబడినది. మరయొకతూరి క్లాజు వెళుక క్లాజు ప్రకారము కడపటి రీతింగు ప్రారంభింపబడును.

ప్రభుత్వసభ్యుల బిల్లు

మార్కాం హెయిలీ గారు అస్సెస్మెంట్ సభ్యులందఱున నూతనసభ్యుడగు గ్రాహంగాలే ప్రభుత్వసభ్యులు. బిల్లు న పూదించుచు నీటుల తెల్పిరి. విచారణసంఘమువారు బహుశాంధూక తతో వ్విసి న్విసి. ఇట్లందఱులెరి శాసనసభ్యులు భరించిన ప్రభుత్వసభ్యులు చట్టము బిల్లి యు భారత చేతము నకు నూడ ననుసరించిన నను భారత చేతము ననుకూలమునకే తెట్టవలెననిన కొన్నిభేదములు జూపబడినవి. పోలీసుకేసుల విధానములలో ఇట్లందఱు హిందూజాతమునకు చాలస్వభావములు కలవు. కొన్ని విషయములలో శాసనములందలి సెక్షనులకొన్ని భారతదేశమున కననుమైనవి నూడ కలవు. ఈవిషయముల నిల్ల పరిష్కరించుటకే ఈ బిల్లు కయ్యు జేయబడినది.

డాక్టరు గోరుగారు. ఇట్టి సభ్యుల శాసనములకేల మనము బాని సలబోలే ననుసరించవలయునో తెలియజేసిరి. మైక, సినిలు కేసుల చర్చించుటకు రెండు ప్రత్యేక శాసనములు ఉండవలయును. ఇంగ్లండునందు జారీయెడుటకేను విచారించవలెను. కనుక సరి జ్ఞాన ముకయోగించి, న్యాయము కొంతమట్టునకు తెచ్చుటకు వారు ప్రయత్నించురు. ఇచ్చట జారీయెడు. న్యాయాధికారులు తమ సంకుచితభావములూడ నాధారపడి, తమకన్న మున్ను యట్లు చట్టముల సభ్యులజేసికొని నిందితుని ఎట్టేరి విడించుచునే యుండురు. తరువాత సభ్యులు ఫలహింమునకై లేచిరి.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెట్టు

మారకము.

బాంకి తంతి మారకము	1 సి 4 7/82 పెన్సిలు
బాంకిడిమాండు (ద్రావులు)	1 సి 4 8/82 పెన్సిలు
అంజెను డిమాండు (ద్రావులు)	16 8/16 పెన్సిలు
బాంకి కొనగోలు రేసు	
మద్రాసు నెలలబాయివా (ద్రావులు)	15 11/82 పెన్సిలు
కాకరలు వాయిదా (ద్రావులు)	16 1/2 పెన్సిలు

కలకత్తా మార్కెట్టు

మారకము

బాంకుతంతి మారకము	1 సి 4 5/16 పె
డిమాండు బిల్లులు	1 సి 4 11/82 పె

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు

6 0/0 ఋణాపత్రములు 1926	యా.	92.8
6 1/2 0/0 ఋణాపత్రములు 1927	"	99.12
6 0/0 " 1931	"	100.0
6 0/0 " 1932	"	100.0
6 0/0 యు. పి. బాండులు 1926/41	"	98.8

బొంబాయి - మార్కెట్టు.

బుల్లిను మార్కెట్టు మూయబడినది.	
మింటు బంగారు తిత్తులు వైసలా	24/12
" మొదటి తీర్మానము	24/9
" రెండవ తీర్మానము	21/8
బార్ తెండి తిత్తులు తీర్మానము	79/8
" మొదటి తీర్మానము	77/12

మారకము

బాంకుతంతిమారకము	1 సి. 4. 5/16 పె
డిమాండుబిల్లు	1 సి. 4 11/82 పె
వి. సి. టి	1 సి. 4. 5/16 పె
వి. సి. డిమాండు	1 సి 4 11/82 పె

దేశీయ వార్తలు

నవజీవను పత్రిక వైదాడి

రామదాసు గాంధీ, ప్రొఫెసరు కాలేజ్యురు విట్టలుగార్లకు సమన్లు
108 క్రి. ప్రొ. కోడు- 17-వ తేదీ హిరింగు

బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు

భారతకాంగ్రెసు కార్యదర్శి 19-వ తేదీకి చెన్నపురి వచ్చెదరు

మధ్యరాష్ట్రములలో కాంగ్రెసు ప్రచారము

రాష్ట్రనాయకుల సంచారము

వంటిరులను ధనమును హెచ్చుగా సమకూర్చుచుండుట

దాసు పత్తము వారి విధానము

విధానస్వరూప సంగ్రహమును ప్రకటించుట

బాబూ శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు

కాంగ్రెసుపత్తముననే పనిచేయుదురు

వారికి 13-వ తేదీ ఆకస్మికముగ ప్రబలమగువ్యాధి కలిగి దైవానుగ్రహమున నిమ్మలించుట

తేద్రలాలు బెనర్జీగారు శాసనసభలకు వెళ్లగూడదనుట

నవజీవను పత్రిక వైదాడి

రామదాసు గాంధీ కాలేజ్యురుగార్లకు సోటీసులు

108 క్రి. ప్రొ. కోడు

(1) 'స్వార్థశ్యామ' మహిమ' అనువ్యాసమును 29-10-22 వ తేదీన, 'సంఘర్షణము' అను వ్యాసమును 26-11-22 వ తేదీన నవజీవను పత్రికలో ప్రకటించినందులకు సత్ప్రతిస్పందనలకు పూచీకత్తుల నియంత్రణ ని 108 క్రి. ప్రొ. కోడుక్రింద సంపాదకుడుగా నున్న కాలేజ్యురుగారికిని ముద్రాపకుడును ప్రకాశకుడుగా నున్న గాంధీమహాత్ముని తృతీయపుత్రుడు రామదాసుగాంధీగారికిని సమన్లుల నంపిరి. 13 వ తేదీ రాత్రి కాలేజ్యురుగారు సమన్లుల నందుకొనిరి.

శ్రీయుత రామదాసుగాంధీగారి పును కల కత్తాలో నున్నారు.

ఈనెల 17-వ తేదీన విచారణ జరుగును.

అని స్వరాజ్య విలేజు నిన్న (14 వ తేదీ) అనామకా పాడునుండి తిరిగి వచ్చెను.

వద్యాను గలభా

ఎవరును చనిపోలేదు

వద్యానుగలభా పొంపుపురము మహమ్మదీయులకును జరిగిన కొట్లాటలో ఎవరూ చనిపోలేదు. 9 వ తేదీన రిం జరిగిన అరెస్టు చేసి, అత్యంతాత్మతో కఠివాక్షణ పంపబడెను. అని నిజముగావు. ఎవరో బద్దించి అరెస్టు చేసిరి. ఎవరో రాళ్లు విసిరిరి. కొందరు బాబా జీ లాక మహమ్మదీయుని తరిమిరి. అతడు గంభీరపురి బాబాజీనై విగరిన వారిలో కొందరికి గాయములుకలెను. అంతలో అల్లరి ఆడచివేయబడెను. గ్రామవాసులకు గాంధీపురమును రాలేదు. మసీదును పగుల గొట్టించి తగులబెట్టెను. ఎట్టి ప్రయత్నములును జరుగలేదు. పోలీసు సూపర్వైంటు దానిగా పనిచేసి అల్లరిజరుగకుండ జేసెను. గాన నావాల్తన కంపితవాడు తెలియకనో ద్రోహచింతతోనో లేనిపోని అభిప్రాయ ప్రానినని పోలీసులు చుద్దరు గారు (వాసిరి. (కానెలు)

శ్రీయుత జితేంద్రలాలు

బెనర్జీగారు

శాసనసభలకు ప్రకటించుటగా నున్నారు

తెలంగాణలో నున్న మంగరాష్ట్రనాయకులు శ్రీయుత జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారు శాసనసభలకు వెళ్లుట కంగీకరించుట లేదని బాబూ శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారు తెలిపిన శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారు ప్రకటించెను.

బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు

భారతకాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి

19 వ తేదీకి చెన్నపురికి వచ్చెదరు

అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభాకార్యదర్శియగు బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు యీనెల 19వ తేదీ సోమవారమునాటికి చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

సమాధాన ప్రయత్నములు

సి ఎస్. రంగయ్యగారు

నాకు దాసుగారి మాటయందు నమ్మకము కలదు. కొత్తపత్తమునాక శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలచెద. అందుకు కాంగ్రెసు పత్తమునాక నిరోధము కలిగిపడునని దాసుపత్తమునాక నిర్వాణవిధానమునూర్చి కాంగ్రెసు పత్తమునాకి సహాయముగూడచేసెద. దాసుపత్తమునాక శాసనసభలకు ప్రయత్నించుటలో కార్యకర్తలకు చెట్టుకొని పనిచేయరు. కాంగ్రెసుధనమును వ్యయపజరు. కాంగ్రెసుసంఘముల సహాయము సకారము. మిరుమిపని చేశుదు. మేము మాపనిచేసెదమనియే దాసుగారు చెప్పుచున్నారు. 20 తేదీన అంబాలో సభజరుగును. ఈలోగా సమాధానములు తుదిరి స స రే, తేని వో దాసుపత్తమునాక తమ విధానమును పూర్తిగా నిర్ధారముకొని జేశమునందంతటను సంచారము చేసెదని అలహాబాదులో రంగయ్యగారు తెలిపిరి.

శ్రీమతి పార్వతి దేవి గారు

జాతిద్యేషములను బోధించినదట

శ్రీమతి పార్వతిదేవిగారు జాతిద్యేషమును బోధించెను, గాన నామెనునది వింటిరు. ఆమె జైత్రాష్ట్రపేనించుచున్నామని శాసనసభలో ప్రభుత్వపథ్యుడు తెలిపెని ఆవుడు (అయోధ్య) అక్కరపత్రిక ప్రకటించెను.

స్వరాష్ట్రపత్తమువారి విధానము

20 వ తేదీన అలహాబాదులో నామోదింపబడును

జేశబంధుదాసుగారును బాబూభగవానాసుగారును నిర్ధారించిన విధానము బొంబాయిలో ఉపసంఘమువారిచే నామోదింపబడినది. ఈనెల 20వ తేదీన అలహాబాదులో ప్రాత్యక్షము వారిసభలో నామోదింపబడును.

రాయపురం మెడికల్ స్కూలు: వారికోత్సవము:-

రాజపురం మెడికల్ స్కూలు ప్రభుత్వార్థోత్సవము నిన్న సాయంత్రము హస్తాక్షర సరిసరమందు గొప్పవైభవముతో జరిగెను. గౌ. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు సి. వి. ఇలామెంబరు గారధ్యక్షత వహించిరి. వ్యాయామక్రిడలందు గెలిచినవారికి బహుమతు లొసంగినవిట్లు అగ్రాసనాధిపతి మెడికల్ ప్రొఫెసర్లను జ్ఞాపించుచు ఆయుర్వేదమును ద్యేషింపక దానియం చేలోపములుగలవో కనుగొని పరస్పరవాక్యహాయములన దాని సభివృద్ధిచేయుదనియ హెచ్చరించిరి.

బాబూ శ్యామసుందర

చక్రవర్తిగారు

కాంగ్రెసుపత్తముననే పనిచేయుదురు

కామినీకుమార చందాగారి అభినందనములు

చక్రవర్తిగారు పోయి వెన్నెలకాలము వచ్చుచున్న కారాగృహమున కేగిన నాయకు లొక్కొక్కొక్క మరల వచ్చుచున్నారు. అట్టివారిలో మిక్కిలి గొప్పవారి బాబూ శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారి టిటివలనే వచ్చిరి. చక్రవర్తిగారు త్రికరణ శుద్ధిగలవారగుటచే మంగరాష్ట్రవాసులు వా ఆశేషము సంతోషిస్తో నాలకించెదరు. చక్రవర్తిగారు కారాగృహమునుండి తిన్నగా సర్వెంటు పత్రికా కార్యాలయమునకే వెళ్ల పనిచేసిరి. పనియందాయ నకు గల దీక్ష అతరి మిత ను రాష్ట్రవాసులును దేశీయులునుగూడ నిపుడు చక్రవర్తిగారు కే నీ నిరీక్షించుచున్నారు. చక్రవర్తిగారు కాంగ్రెసుపత్తమున పనిచేసెదరా, న ను సెహూగార్ల కత్తమున పనిచేసెరా? కాంగ్రెసు పత్తమునందే యుండుముగాని అధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానముల నామోదింపమని బొంబాయిలో వాకింజబ్బల భాను, భోటనీ, అబ్దులు కలాం అబదుగార్లు చెప్పినట్లే చక్రవర్తిగారుగూడ చెప్పెదరా? శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారు నూరి కొత్తపత్తముననే చేరినవో మంగరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు పత్తము చాలదుర్బలమగునని ఒక భారతీయుడు ఇండియను డెయిలీ తెలిగారు పత్రికకు వ్రాసెను.

“మాకు (సర్వెంటుపత్రిక) తెలిసినంతమట్లుకు చక్రవర్తిగారు కాంగ్రెసుపత్తమును వదిలివేయుట కెట్టి అవకాశమును కనబడదు. వారట్లువదలి పోకుండుటయేగాక కాంగ్రెసుపత్తమును గూర్చి చాలదీక్షతో పనిచేయదలచిరినిగూడ మేము చెప్పుగలము”

అని కలకత్తాలో శ్యామసుందర బాబుగారిపత్రిక యగు సర్వెంటుపత్రికలో (భానవ్యాసమున (14 వ తేదీ) ప్రకటించెను.

ఆకస్మిక ప్రబలవ్యాధి

చక్రవర్తిగారు 9 వ తేదీన కలకత్తా నండి బల్లగిరి వెళ్లి 13 వ తేదీకి మరల కలకత్తా చేరిరి. అనాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు వారు కలకత్తాలో సర్వెంటుపత్రికా కార్యాలయమునకు వచ్చిరి. వారు సంపాదకుని యిలో కూర్చుండి సహాయకవర్తమతోను మిత్రులతోను సంభాషించుచుండిరి. వారు కారాగృహమునుండి వచ్చిన పిమ్మట పత్రిక కింకను వ్యాధి మేమియును వ్రాసులేదు. అందువలన సహాయోద్యోగులు కొరగా చక్రవర్తిగారి రాక వ్యాసమును చెప్పువారింబిరి సహాయులలో నొకరు దానిని వాయించుండిరి. అప్పటికి 11-30 గంటల యి నది. పదినిముషములపాటు వారట్లుండెప్పిరి. అంతలో డిజిరోమ్ములో కొద్దిగా నొప్పి కలిగినది. అది క్రమముగా హెచ్చిపోయినది. అంతట వారు కర్పిమిదనుండి లేచి పడకటర్నిలో పండుకొనిరి. రెండునిముషములలో నావాధ ఎడమరొమ్మునగూడ ప్రాకినది. అంతట రెండుచేతులకునూడ వ్యాపించినది క్రమముగా వాధ దుస్సహమైనది. అంతట నొక మౌపుజీనీ వారిని పరండ బెట్టిగొని వారావాధను భరింపజాలకుం డిరి. ఒడలంతయు కంపింపసాగినది. నరములయొడ్డు పుట్టినది. చక్రవర్తిగారు రట్టునిటు పొరలుచు వాధజడుచుండిరి.

అంతట కార్యాలయమున చాల కలవరము కలిగినది. అన్ని ప్రక్కలనుండి చాలమంది ప్రజలువచ్చి గడియంతయు నిండిపోయిరి. అందువలన చక్రవర్తిగారికి చాలవాధ కలుగునని వారి నందరిని హామీచేసి తలుపు మూసివేసిరి.

వైద్యులకొరకు ముత్యులను వంపిరి. తెలిఫోనుచేసిరి. మొంకట డాక్టరు కుంజేశ్వరమిత్రగారు వచ్చి శ్యామకోశముల పరీక్షించి ప్రమాద ఏమియును లేదనిరి గాని చక్రవర్తిగారికి కొండమై నాసిమితము లేకుండెను. ఆయన కుండుకొనలేదు కూర్చుండి నిలువజడలేడు. ఇట్లు చాలవాధజడుచుండెను. తరువాత మిత్రగారు యు. జెట్ట చేసిరి. అందువలనగూడ గుణమేమియును కలుగలేదు. అంతలో డాక్టరు విధానచంద్రరాయుగారు వచ్చిపరీక్షించి ప్రమాదమేమియు లేదనీ చెప్పిరి. ఏవోమందు వ్రాసియిచ్చిరి. అప్పటికి వాధ కొద్దిగా తగ్గినది. అంతకుపూర్వము నిద్రపట్టుటకు మిత్రగారు ఇంజక్షనుచేసినను నిద్రపట్టలేదు. రాత్రి 11 గంటలకు నిద్రపట్టినది సర్వెంటు పత్రిక వారు వైద్య శేఖరుల కిరువరకును చాల కృతజ్ఞులు.

కామినీకుమార చంద్రగారు

జేనీమధ్య స్వరాష్ట్రమునకు వెళ్లుటచే పత్రికలను చూడ జాలకపోతిని. నిన్న రాత్రి జేనీమరల నిల్వారుకు వచ్చిపిమ్మట మీరు విడుదలయైనదియెను వార్తవిని చాలసంతసించితినిని నిల్వారునుండి కామినీకుమార చంద్రగారు మాకు బహుళ దక్షగ, నాడు బాబూ శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారికి వ్రాసిరి. కలకత్తా సర్వెంటు.

స్వరాజ్యపక్షమువారివిధానము

దేశబంధుదాసు బాబూ భగవాన్దాసుగార్లు

సిద్ధపరచుట

శ్రీయుత దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, బాబూ భగవాన్దాసుగార్లు సిద్ధపరచిన విధానస్వరూపమును స్వరాజ్యపక్షము, దాసుపక్షము, కాన్సిలుపక్షము, కాంగ్రెసు ఫిలాఫతు స్వరాజ్యపక్షము అను పెక్కునామములతో పిలువబడుచున్న కాంగ్రెసు క్రొత్తపక్షమువారు ప్రకటించిరి.

ఈవిధాన స్వరూపము కేవలము ఆశయమాత్రము. కాల్పనమున బడయదగినది. సాధ్యమైనంత త్వరలో నా ఆశయమును బడయ పిలువబడుటకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వ పద్ధతిని మార్చవలయును. గాననందులకు జరుగవలసిన పనులు సూచించబడినవి. దీనియందు ఎనిమిది ప్రకరణములున్నవి. వాని వివరములు తెలుపు అనుబంధముగూడ నత్తమునందున్నది.

స్థానికతక్ర గ్రామస్వాతిక్ర మధికముగా నుండవలెను. ఉన్నత సంఘముల పరిశీలనాధికారము చాల తక్కువగా నుండవలె నను నదియు ముఖ్య శిక్ష.

ప్రజలమీలు కోరువారి నే తమ ప్రతినిధులుగా తేలియు తన్నుకొనవలెను.

పరిపాలనకొరకు సంస్థల విభజన మొక ప్రకరణమున వివరింపబడినది. గ్రామసంఘములు, మండలసంఘములు, రాష్ట్రీయ సంఘములు దేశీయసంఘము స్పేరుపరలెను.

పరిపాలనా విషయములు నిర్ణయింపబడినవి. (1) విద్యా విషయము (2) వినోదవిషయము (3) ప్రభాసంత్రము (4) పోలీసులు, స్థానిక సేన, ప్రధానసేన, (5) న్యాయస్థానములు, దస్తావేజులు రిజిస్టరుదేయట (6) వైద్యులసహాయము పారిశుద్ధ్యసహాయము యివి ప్రభాసంత్రము సాధనములు (4) పరిశ్రమలను భవనకలెలను వృద్ధినిందించుట (5) వ్యవసాయము (6) పశుపోషణము (7) ఇతరపరిశ్రమలు (8) కళలు, చేతి పనులు, వస్తునిర్మాణము (9) వాణిజ్య వ్యాపారములు (10) వానికి సాధనములను నిర్ణయించుట అనగా యినుపదాదులు, కాలువలు, నాణెములు మున్నగునవి. ఇకన్నియు భవాభివృద్ధి సాధనములు. (11) ఈ ఏర్పాటులకు కట్టుబాటులు (12) ఆయాపంచాయితీలు నియంధనలను చేయుట (13) ఆయాసంఘములకు బాధ్యులై పనిచేయునట్టి ఉద్యోగులను ఆయాసంఘములవారు నియమించుట (14) ఆ ఉద్యోగులు చేయుపనులను సంఘములవారు తరీఖీరించుట.

పంచాయితీలను గూర్చియు వాని స్థానములను గూర్చియు ప్రత్యేకముగా నొక ప్రకరణమున వివరింపబడినది. గ్రామ, మండల, పట్టణ, రాష్ట్ర, అఖిలభారత పంచాయితీల నేర్పరచవలెను. వానివాని విధులు ప్రత్యేకముగా నుండును. భారత పంచాయితీవారు భారతదేశాంతర్గత సంస్థానములతోను అన్యదేశములతోనుగూడ వ్యవహారము జరుపవలెను. ఆపంచాయితీసభ్యుల అర్హతలు సాక్ష్యముగా వివరింపబడినవి. జాతి మత వర్ణములతోను నీచ ఉచ్చదశలతోను సంబంధము లేకుండ ఎన్నికలు జరుగవలెను. ఆయాప్రత్యేకసంఘముల ప్రతినిధులకు స్థానము లభించుటకు అవసరమగుచోట సకరణలు కర్తవ్యాలు జరుగవలెను. ఈ స్వరాజ్యమునందు కార్యనిర్వాహకులకు, న్యాయాధ్యక్షుల పనిగూర్తలకు, చట్టనిర్మాతలకు విధులు ప్రత్యేకముగా నిర్ణయింపబడినవి.

భారతరాష్ట్ర మండలది ఉన్నత పంచాయితీల కలెచరతో గ్రామపంచాయితీలు స్వరాజ్యనుంకమును రాజ్యపరలెను.

స్వరాజ్యప్రభుత్వమువారు యంత్రకాలల నేర్పరచవచ్చునుగాని యంత్ర ప్రజల ప్రయత్నములకు స్వము కలగగూడదు. న్యాయపామునంతను స్వరాజ్యప్రభుత్వమువారే గుత్తచేయగూడదు.

గ్రామ పంచాయితీవారు మండల పంచాయితీకిని వారు రాష్ట్రపంచాయితీకిని వార భారత పంచాయితీకిని క్రమభంగిని భవము చెల్లించుచుండవలెను.

ప్రత్యేకనుంకములను భారతపంచాయితీవారును రాష్ట్రీయపంచాయితీవారును విధింపవచ్చును.

వ్యక్తుల సాత్తులను స్వరాజ్య ప్రభుత్వమువారు గమనించి రక్షించెదరు. వ్యక్తులు భవమును గడించుట కనుమతింతురు; గాని జనసామాన్యము యొక్క అభివృద్ధికిమాత్రము వ్యక్తుల అర్హనభంగము కలిగింపకుండ చూచెదరు.

ఏకక్రియైన తనభవమును ప్రభాపీతముకొరకు వ్యయ పరుచుచో నాన్యక్రి స్వరాజ్యప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక గౌరవమును చూచెదరు.

ఈ విధానమును గూర్చి సవరణలను పంపగోరువారు అలహాబాదులో నున్న పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి పేర పంపవలెను, అని యీ పక్షమువారు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రాజమండ్రి కూనీకేసు

ముద్దాయిలందరును నిర్దోషు లని విడుదలచేయుట

ఆంధ్ర రత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు

12 వ తేదీకి రాజమండ్రికి దంపతులిరువురును వచ్చిరి- వారిసతీమణి కారోగ్యము బాగుగానున్నది

శ్రీయుత కృష్ణస్వామి శర్మగారు

వేలూరుచెఱసాలలో గుండెనుప్పివలన బాధపడుచుండుట- 22 పానులు తగ్గిపోవుట

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

మార్చినెలలో నెల్లూరులో జరుపవలెను

నెల్లూరు న్యాయవాదుల ప్రయత్నము

నాయకులందరును మార్చినెలలో చెన్నపురికి వచ్చెదరు గాన భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమును నెల్లూరులో మార్చినెల రెండవవారమున జరుపుకొనవలెను. శ్రీయుత దాసు, పండిత నెహ్రూగార్లు మున్నగు రెండవపక్షమువారికి నూడ ఆన్వయములను పంపుకొని కోరవలె నని నెల్లూరు జడ్జి ఘనగు రాఘవ రెడ్డి, రాఘవాచారి, నరసింహాచారి, ముప్పరామరెడ్డిగార్లు మున్నగువారు 30 మంది సంతకములుచేసి నెల్లూరు మండల కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షునకు (వాసిరి. తంతివార్త)

రాజమండ్రి కూనీకేసు

ముద్దాయిల సందరిని విడుదలచేయుట

నిన్న (14 వ తేదీ) పగలు 11-30 కు గోదావరిజిల్లా జడ్జి రాజమండ్రిలో తీర్పు చెప్పెను. ఆయిదవముద్దాయిని ఏల అత్రూవరుగా ఏర్పరచలేదని జడ్జి ఆశ్చర్యపడినది. ముద్దాయిలందరును గూడ నిర్దోషులని విడుదల చేసెను. కోర్టు ప్రేక్షకులతో నిండిపోయినది. (స్వకీయ విలేఖరి తంతివార్త)

ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు

రాజమండ్రిచేరుట

ఆంధ్రరత్న రామదాసు శ్రీయుత దగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారును వారిసతీమణియును కారోగ్యమునండి 12 వ తేదీ సోమవారమునాటికి రాజమండ్రి చేరిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారి సతీమణికి బాగుగా ఆరోగ్యము కలిగినది. వారు నేడు (15 వ తేదీ) గూడ రాజమండ్రిలో నుండురు (స్వకీయ విలేఖరి తంతివార్త).

శ్రీయుత కృష్ణస్వామి శర్మగారు

గుండెనుప్పివలన బాధపడుచుండుట

శ్రీయుత కృష్ణస్వామి శర్మగారిని వేలూరు చెఱసాలకు పంపింపునప్పటి ఆయన 134 పానులు జరుపుచుండెను. ఇప్పుడు 112 పానులుమాత్రమే యున్నాడు. 22 పానులు తగ్గిపోయెను. ఆయన ఆరోగ్యమేమియును సరిగాలేదు. ఆచట వైద్యపర్యాయము బాగులేదు. ఉపశ్రమకరమును గుండెనుప్పివలన శర్మగారు బాధపడుచున్నాడు. (హిందూ)

వర్తనాలో కాన్సిలుపక్షమువారిసభ

వీర వామనరావుగారి అధ్యక్షత

ఈనెల 11 వ తేదీని యోటములుకద్ద పరగణాలో కాన్సిలుపక్షమువారిసభ జరిగినది. ఆసభకు వీరవామనరావుగారు (వేరాధ) అధ్యక్షతవహించిరి. చట్టుప్రక్కల గ్రామములవారు వెయ్యిమంది ఆసభకు వచ్చిరి "గయా కాంగ్రెసుతిర్మాముల నామోదించవలెను." "దాసుపక్షమువారికి సహాయముచేయవలెను" అనతిర్మానములు రెండును ఉపపాదించబడవలసియింది. ముండేర్మానముపాదించవలెననిపయమును నిర్ధారించుట కధ్యక్షున కధికార మున్నను అధ్యక్షు డటుల నిర్ణయింపక సభవారే నిర్ణయింపవలె ననెను. దాసుపక్షమునకు సహాయము చేయవలెనను తీర్మానమునే వారు ముందు చర్చింపగోరిరి. ఆతీర్మాన మోదించబడినది. రెండవ తీర్మానము నుపపాదించవలెననెను.

లోకమాన్య పత్రిక

ఖడిల్కరుగారు సంపాదకత్వమును వదలుట

బొంబాయిలో మహారాష్ట్రభాషలో ప్రకటింపబడుచున్న 'లోకమాన్య' అనుదిన పత్రిక కార్యనిర్వాహకసంఘమున హెచ్చుచుండి కాన్సిలుపక్షమువారుగట్టచే ఖడిల్కరుగారు వారితో నేకీభవింపజాలక సంపాదకత్వమును వదలివేసిరి. ఖడిల్కరుగారు ప్రత్యేకముగా వాదకలు అను పేరుతో నొక మహారాష్ట్ర దినపత్రికను ప్రకటింపదలచిరి. (హిందూ).

పంజాబులో

ఆంగ్లదిన వారపత్రికలు

మరియొక క్రొత్తపత్రిక

పంజాబులో దేశభాషాపత్రికలకు ప్రోత్సాహ మధికము ఇటీవల ఆంగ్ల భాషలోగూడ దినపత్రికలను ప్రకటింప వారంభించిరి. పంజాబులో ఆంగ్ల విద్య వర్ధిల్లించినవారి సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువ. పంజాబీపత్రిక ఆంగ్లభాషలో ప్రకటింపబడుచుండెను. నైనికాసనము వచ్చి నపుడు ప్రభుత్వోద్యోగులు దానిని తుదముట్టించిరి. ఆంకట ప్రెస్బ్యూ నపత్రిక యొక్కటియే తేలియువలన నడపబడు చుండెను. పిమ్మట ముస్లిములొకటొకట పత్రిక వచ్చినది. ఈపత్రిక పంజాబు ప్రభుత్వవిద్యాకాఖానాలో మియానుఫజిల మున్నేను గారి పత్రికయని యందురు. పిమ్మట అచ్చునగారి సంపాదకత్వము క్రింద నేవనుపత్రిక ప్రారంభమైంది. ఇప్పుడు క్రొత్తగా హిందూసభవా లోక ఆంగ్లదినపత్రికను ప్రారంభింపదలచిరి. (రీడకు)

ఖద్దరుబట్టలకు రంగువేయుట

మగనలాలు గాంధీగారు

స్వదేశీబట్టలకు రంగువేయుటనుగూర్చి చాలమంది మాకువాసిరి. దీనినిగూర్చి ఆచార్య ప్రభులచంద్రరాయగారు వ్రాసినగ్రంథమున వివరములన్నియును పూర్తిగా తెలుపబడినవి. ఈగ్రంథము పంజాబులో వ్రాయబడి ఆంగ్ల హిందీభాషలలోనికి తర్జుమా చేయబడినది. 70 పుటలుగలది. కల ఏభాషలో వైస సరే రు 2-8-0. కల యు వారు "ఆచార్య ప్రభుల చంద్రరాయగారు 96, మానికుతోలా మెయినురోడ్డు, కలకత్తా" అని వ్రాయవలెను. ఆచార్యులవారు వ్రాసిన పద్ధతులనన్నిటిని సత్యాగ్రహ శ్రమమున వరిక్షించి చూచితిమి. ఎరువు నీలిరంగులను సరిగా మేము వేయలేకపోతిమి తక్కిన వాని నన్నిటిని వేసితిమి. ఎరువు నీలిరంగులను వేయుటనుగూర్చి ఆచార్యులవారికను వివరములను తెలుపుటకనరముని ఖద్దరు కాఖాదైర్యమగనలాలు గాంధీగారు సత్యాగ్రహ శ్రమమునండి ప్రకటించిరి.

రంగూన్ ఫిబ్రవరి 12:-గర్మగారు నేడు మోత్యేనుకు వెళ్లిరి 16 తేదీని మరలివెళ్తురు.

శ్రీకామేశ్వరశర్మ కాంగ్రెసుకమిటీ 10-2-23 తేదీని హిందూ-రా-రా శ్రీ కల్లభిక్షోన్యుల సుబ్బారావుపంతులుగారిని అధ్యక్షునిగాను మ|| తామరు రామకృష్ణారావుగారిని కార్యదర్శిగాను మ|| యమ్మాడ మానుమంతరావు పంతులుగారిని కోశాధ్యక్షునిగాను ఎన్నుకొనిరి.

విలేఖరులకు సూచన

కో. న. నం. ప. రా. యన్. కృ. నా. కు. పెం:- ప్రకటింపజాలము. ఆం||ప||సం||

గురువారము

—:0:0:—

కాని నానారాష్ట్ర సంఘమునందు ప్రాముఖ్యము బడసిన ప్రాన్తదేశము తనకు సంబంధించిన వ్యవహారమును ఆ సంఘము ద్వారా పరిష్కరించుకొనుటకు బూన లేదు, ఇతర దేశములవారు ప్రాన్తమున విషయమై ప్రోద్బలపడుచుంటేదు. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు సభ్యులకే నమ్మకము లేకుండగ ఇతరులకు నమ్మక ముండునా? మోసూలు విషయమును నానారాష్ట్ర సంఘము శాశ్వతము కలుగ జేకొనవలయునని గర్హించిన కిర్జన ప్రభువు, దూరు విషయమును ఆ సంఘము సిర్తయించుట పాపకడని పార్లమెంటు సభాసభానుడి వెను. ఒక సందర్భమున కన్యాయు చెడి

మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రికా విలేఖకుడు కద్దరువ్యాప్తిని కడు జాగరూకతతో పరిశీలించెను. కద్దరు ఉద్యమ మింకను ప్రబలముగ నున్నదని వీరు వ్రాసిరి. కద్దరు యువయోగమును ప్రజలు కనిపెట్టి రనియు, కద్దరు భారణము ప్రజలకొక సాగనయినదని యు, వీరితలంపు. కద్దరు చౌకయగుటయగాక చాల కాలముండును. లాంకుమైరుబట్టలు లేకుండ భారతీయులు గడపుకొనజాలరని బ్రిటీషువారికి గల నమ్మకము నిరాధారమని వీరు చెలుపుచున్నారు. ప్రజలు విదేశేనస్త్రము లేగాక హిందూ దేశమున తయారైన మిల్లుగొడ్డతో గూడ బనిలేకుండ గడుపుకొనుచున్నారని, ఇతడు కనుగొనెను. ఇటీవలి ఇంగ్లండుబట్టల వర్తకమునకు చాల యుప్రదవకరము గద. ఇటీవల మాంఛెస్టరు వర్తకసంఘాభ్యుత్థులు లుపన్యసించుచు, లాంకుమైరుకు రెండువందల కోట్ల గజముల గొడ్డల విక్రయము పశిపోయెననియు, ఏబదికోట్లగజముల విక్రయము తాత్కాలముగ తొలగిపోవుననియు, మిగిలిన నూటఏబదికోట్లగజముల విక్రయము నయినను మరల పునరుద్ధరించుటకు లాంకుమైరు ప్రబల ప్రయత్నములను గావింపవలయుననియు, హెచ్చరించియుండెను. మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక విలేఖకుడు లాంకుమైరు వర్తకుల కొక ఫలహానిచ్చు

గతమాసము 19 తేదిన, బెంగాలుగవర్నరుగ బనిచేసిన రోనాల్డే ప్రభువు లండను నగరమున “ఆదర్శసంఘర్షణమే హిందూదేశపు అశాంతికి కారణము” అనువిషయమై భావగర్భితమగు ప్రసంగము గావించిరి. అందలివివరము లిప్పుడు జేరినవి. సహాయ నిరాకరణోద్యమము గూర్చి యూరపీయనులలో మాత్రమేగాక, కొందరు భారతీయ విద్యాధికులలోగూడ విపరీత భ్రావాయములు ప్రబలియున్నవి. ఉద్యమపు పరిమార్థమునుగ్రహింపజాలక, కొందరు విపరీతప్రసంగముల గావించెదరు. రోనాల్డే ప్రభువు గారికిమాత్రము, ఈ యుద్యమము అసహజముగ దోషలేదు. భారతజాతీయ సాంప్రదాయముల కిది అనుగుణ్యముగనున్నదని వారు కనిపెట్టిరి. పాశ్చాత్య నాగరిక వ్యామోహమునుండి హిందూదేశము ఎటుల బయల్పడుచున్నదో, రోనాల్డే ప్రభువు వివరించెను. సహాయ నిరాకరణోద్యమము, త్యాగ కస్తానుభవములవలననే జయముగాంఘనని, మహాత్ముడు అనవరతము చాటుచుండెను. ఈ యుద్యమము మతబద్ధమగు యుద్యమమని చెలుపుచుండెను. గాఢకీయ విషయములను ధర్మబద్ధముగ నడుపుట మహాత్ముని యోగ్యమై యుండెను. పాశ్చాత్యులు గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహ సిద్ధాంతమును గ్రహించుట కష్టమని, రోనాల్డే ప్రభువుగారంగీకరించెదరు. అత్యశక్తివలన, సంకల్పసిద్ధిగలుగు ననుసంగతి వారికి విపరీతముగ దోషకపోదు. కాని, భారతీయుల హృదయమును గుర్తెఱిగినవారికి, ఈపద్ధతి కడుసహజముగగాన్పించు నని, రోనాల్డే ప్రభువుగారి యద్దేశము. ఇందులకుదాహరణముగ రోనాల్డే ప్రభువుగారు వసిష్ఠవిశ్వామిత్రుల సంఘర్షణకథను వివరించిరి. భారతీయులును పాశ్చాత్యులును ఒకరి దృష్టిపథమును మరియొకరు గ్రహించు

అండ్‌జ్, ఫిబ్రవరి 13:— యూనైటెడ్‌ల విషయమై
ఒక నెలలో ఏమి రాస్తుందో తెప్పచాలను జర్జన్లు, నిర్దేశము
ప్రకాశిస్తున్నారే జర్జన్లీ అంతయు అరాచకమున నుండునో

జెప్పబడినది. నవ్వవలసివచ్చినది. పరాసులకు మట్టపావులు చే
పరాసులకు కోపము వచ్చుట సహజము. ప్రస్తుత విషయమై
నానాజాతి సమితివారు జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు వీలులేద
నిరి. తుదకి విషయము అంతర్జాతీయచట్టముచేతనే పరిష్కారము
కావలయునని కర్ణాటప్రభువు అనెను.

తురుష్క-సమస్య

కర్ణాట ప్రభువు యభిప్రాయము
పరాసుప్రతినిధులవారి యుద్దేశ్యము లొకటే

లండన్, ఫిబ్రరి 15:—లాసేను సభనుగూర్చి ప్రస్తావించు
చుచు కర్ణాట ప్రభువు ఇట్లు చెప్పెను. జర్మనీ నూతన సమస్యల
వలెనే ప్రాచ్యదేశపు సమస్యను పూరించుటకు ఒక్కజాతికి
తక్కి చాలదు. తురుష్కసమస్య పరిష్కారముగలదిగా పరా
సులకు బ్రిటిషువారికి ఒకే ఆభిప్రాయము. భిన్నాభిప్రాయములు
లేవు. మిక్రతుండలి సయ్యుద్ధ్య చెదిరిపో
గూడదు. సభ ఎట్లు భగ్నమైనది తెలియ
జేయుటకు కర్ణాట ప్రభువు కేరళయు కష్టముగనుండెను. మిక్రతుం
డలి వరకు పరాజితులపట్ల ఇంతవాత్సల్యముగ ఎన్నడును
లేవు. తురుష్కులను సంధిప్రాయముగ సంతకము చేయనిరాకరించుట
కటన్హింద. కాని చివరను దుష్టబుద్ధి మేరకులే ఎవరో చెప్పిన
మాటలను విని తురుష్కులు నిరాశరించిరి. అంగారాలో ఏదైన
ప్రతికూలభావమున్నదో, లేక తురుష్కులు ఇంకను మిక్రతుండలి
మైతిచేతునని ఆశించుచున్నారో నాకు తెలియదు. కాని
వారెట్లుకొన్న అయ్యది తప్పని వారేగ్రహించెదద. వెయినూలు
రాజుతో సంధి ప్రతిముద్ర ధముగాలేదు. పార్లమెంటువా
రీవిషయమై తమయభిప్రాయమును తెలియ
జేయుచున్న ఇది అంగీకరించుటదని తెలియజేసెను.

ప్రభువుల సభలో సభ్యులందఱును సుందరముగ అంక
రించుకొని అమాల్వకురు దుస్తులను ధరించినట్టి. చూచుట
కేరళయు ఆనందముగనుండెను. వాతావరణము ప్రతికూలముగ
నన్ను మెడటికామచ్చ సభ్యులు ఉదయము 4 గంటలకు
వచ్చెను. సార్వభౌమ దంపతులకు ప్రభులు గుంపులుగాడిస్వాగత
మొసగిరి. రాజుగారు రాణిగారు చక్కవర్ణము చక్కవర్ణిలు
ధరించు దుస్తులనే తొడిగిరి. రాణిగారి దుస్తు నువ్వెత్త భారత
దేశపు కృషిముతోడను దక్షిణ ఆఫ్రికా కృషిముతోను అలంక
రించబడినది.

చర్చ

లండన్, ఫిబ్రరి 15:—నేటివిశ్వాసము కామన్సు
సభ వరకు సమాజేశ మాయెను.

రూపుల కృషిముతో అంగ్లకృషిముల మనములన్నియు
పరాసు కృషిముతో యుక్తమైన స్వామ్యముతో రాబట్టుకొనిరి.
యూరప్తును చిత్తులను లేపందే జేయుటకు అంగ్లరాసుల సహ
కారమునే వైకొనవలెనని తెల్పవుచు
రాబట్టుకొని తిండ్రియును కాలిను ఉపాధ్యక్షులగాను
బలపంచెరి.

మగ్గి నాల్గు గారు

యూరప్తు ఈ అసాధ్యపు సభపరిహారముతోడను ఆ
సాధ్యపు మరతులచేతను మహా యోధులముల బడియున్నది
రాచకీయ ఆధిక్ ఆయోధులముల బడి గొట్టుకొనుచున్నది
మిక్రతుండలి రాజ్యకాంత్యతో ఉగులాడుచున్నది. కొలొ
నులో బ్రిటిషుసంస్కారములు పరాసులకు సహాయము చేయ
వలయున్న సంకలి నిజమేనా? రూపులో బ్రిటిషుకార్మికు
లను ప్రచేత లేట్టుటకు కాయ బారములు జరిగినవా? అసలు
ఏయుద్దేశ్యముతో పరాసులు రూపును ఆక్రమించుకొను
చున్నారో అభయమేమైన ఇయ్యబడెనా? ఒకవట్టి పరిహారములకు
రాబట్టుకొనుటకే పరాసులు ప్రయత్నించుచున్నారా? లేక
త్వలోనే రైసుపొంగును తమకింద స్వాకంత్వముగ రిప
బ్లిక్ ప్రభుత్వమున జేయవలచిరా? నవ్వవలసివచ్చుచున్నది
బ్రిటిషువారి అధికార మెట్టి? ప్రాంసు బ్రిటును కీతలవలన అప్పు
మాటయేమి? అని అడిగిరి.

ప్రధానమంత్రిగారు

బ్రిటిషునైత్యములు రైసుదగ్గర నున్నంతకాలము సంకలి
సందర్భములు వీరికి తెలియుచుండును. బ్రిటిషునైత్యములు రైసు
నుండి మరలించిమేర మిక్రతుండలిపాత్తు అంత్యమగును. అట్లుగు
నేని అయ్యది చాల విచారకరము. బ్రిటిషువారు జోక్యము
కలుగజేసికొనుటకు అవకాశ మేర్పడుగాక! కాని ఇది జరుగు
నటుల లేదనిరి.

14వ శైవమహాజనసభ

ఈ నెల 19వ తేదినండి తేనాలిలో జరుగును
శైవమతాభిమానులెల్ల విచ్చేయ ప్రార్థించబడుచున్నారు

సార్వభౌముని యువన్యాసము

రూపు ఆక్రమణ

లో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పార్లామెంటును, ఆక్రమణ
విషయమై ఏకీభవించుటను మిక్రతుండలికి క్రొత్తవిశ్వాసము
దెచ్చిచెట్టకుండగ ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రాచ్యదేశమున
కాంతిని మరల నేర్పరుచుటకు ఇంతక్రమపడి తయారచేసిన
సంధిప్రక్రమను తురుష్కులు అంగీకరించదు గాక. తురుష్కు
సామ్రాజ్యపు భవిష్యత్తు తేమమునకు అపాయము లేకుండు
గాక! బ్రిటిషువారు అమెరికను ఋణమును తీర్చుటకు
అంగీకరించిన ఏర్పాటులు తప్పి కరముగ నున్నవి
మంత్రిులందఱును పనిలేని కార్మికులవిషయమై శ్రద్ధవహించి నిరం
తరము పనిచేయవలెను. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వముతో సహాకారము
సల్పించు అంత సామ్రాజ్యవర్తకమును అభివృద్ధిచేయుచుండు
గాక యని సార్వభౌముడు నడిచెను.

విరిపు విప్లవకారులు

డెవెలరాగారు - కాన్గ్రెసువారు

లండన్, ఫిబ్రరి 15:—రాత్రి 11/35. డెయిలీమెయిలు
డెబ్బికవిలేఖరి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—

అర్రెనా కృషిముతో గొప్ప యుద్ధము జరుగవచ్చునని ఈ
ప్రాంతములో శ్రీస్తేట్టు ప్రభుత్వమువారి నేనలా, సాయభక్తకు
ములు, కృషిములు విమానములు అంబులెన్సు బండ్లు కేంద్రీకరణ
మకుచున్నది. హాయివారము బ్యాటి ఒకసలు గ్రామములై దాడి
సల్పబడితే ఈ ప్రభుత్వములన్నియు జరిగినవి.

కాన్గ్రెసువారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చు సందర్భమున డెవెలరా
గారిట్లు తెలియజేసిరి. బహుళసంఖ్యాకులు విర్రాండుకు ఏ ప్రభుత్వము
తేమముని నిశ్చయించెదరో అతిర్వాసమును ఇంగ్లాండు ఒక్కకొ
నుటకు ఉద్వ్యుక్తులైన డెవెలరా శ్రీస్తేట్టులెంటికి మధ్యస్థులకు తిరి
పాలనముకైన మేము సునిధిలైయుండెదము. మేమాప్రకారమే
నడుచుకొనెదము. విదవవిర్రాండులో గాని విర్రాండు ఇంగ్లాండులకు
గానిమరియుద్ధముండదు.

రూపులో కఠినపాలనము

జర్మను మంత్రిులు రూపులో ప్రవేశించరాదు
జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము

డెయిలీమెయిలు ఎస్సెనువిలేఖరి 14 తేదీ ఉదయము
12-20 గంటల కిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు: రూపులో కఠి
పాలనము ప్రవేశపెట్టబడినది. ఇంకను అల్లములు జరుగునను ప్రదేశ
ములందు రాత్రి ఇన్నిగంటలైనవీదవ నిష్క్రమ రాజకీయరాదను
ఉత్తరవలను అమలులో పరాసులుపెట్టిరి. వంతెనల రస్తాను
బోంబొడుగ పహారావాండు కావలిగాయుచున్నది. బోకం
పొర్ని పట్టణములమీదగూడ గొప్పమొత్తములను ఆపరాధము
విధించిరి.

జర్మనీకిని ప్రాంసుకును రాజకుమార్తె ప్రయత్నముల
న్నియు విరోధముగ గ్రహించబడునని డెయిలీమెయిలు ప్యారిసు
విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

రూపు ఆక్రమణ

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రూపు ఆక్రమణ విషయము
లో ప్రజేయమును గలిగించుకొనరాదని జేసికొన్న నిశ్చయము
ను అస్పష్టముగా రంగీకరించిరి. జర్మనీనుండి రావలసిన మొత్తము
ను అసలే రాకుండ పరాసులు జేసెదవని అస్పష్టముగా నమ్మ
చున్నారు. ప్రాంసు, జర్మనీదేశములు నానాజాతి సమితివారు
జమతగువులను నిర్ణయించుట కంగీకరించుట కొప్పుకొనుటలు
జేయవలెననిరి.

మాక్స్ బుధర్ హెచ్చిపదని ఎవరను ఉత్సాహమునొంద
లేదు. ఇది కాశ్యత్తముగ నుండదను కారణమే గంతోషములేక
పోవుటకు కారణమని డెయిలీ మెయిలు డెబ్బికవిలేఖరి తెలియ
జేయుచున్నాడు.

కెమాలిస్టుల ప్రచలనము

మెస్సినాను పొగరూడ జంగ్లు డాకునుండి స్క్వి
ర్లుకు పొగను కొంపోవు మిషన్ బోవుచుండ ఈ నాక పరా
సు పతాకముతో కెమాలిస్టులకు ముందుకు సాయగిని గొం
పోవుటను తెలిసికొన్నందున పట్టుకొనబడినది. ఇచ్చట ముందు
గుండు సాయగిని దిగుమతి జేయుచున్నారు. ఫ్రెంచి ఇటలీ
పతాకములతో చాలకాలమునుండి తుపాకులను దిగుమతి
చేయుచున్నారను సందియమును రుజువు చేసినటుల కాన్పించు
చున్నది.

బూతునేనానిగారు సివిలుగర్మిగులు ఉద్యోగుల సెరియ
కొనియాడి రనియు వీరు ప్రజాతేమమునకై సదా పాటుబడు
చుండుననియు ఇండియాలో మాంటేగు పేట్సును పర్ల సంస్క
రణములవలన తమ రక్షకనైత్యమునకు కొఱుక గలుగలేదనిరి
భారతీయులు తమ విద్యాకేయములను శ్రష్టద్రోశను నడిపించు
చున్నారని రైతునకు నిరాదంబర గ్రామజీవనమందు అసక్తి
గలిగి దాని నిర్వహించు కత్తిల్లనిద్యను నేర్పవలె ననుచున్నారు.

లండన్లో మహమ్మదీయుల కొక వసీయకు గట్టియ
టకును, ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథములను కొనుటకును మరణశాసన
మున మసీదునిమిత్తము 200 పౌనలను, పుస్తకములకు 50 పౌ
నల నీయవలెనని బిల్లును బ్రిటుకుల గారు ప్రాసిదెట్టిరి. వీటి
జీవితీయం మ్యూజిక్సుమున కీతవలెనని లిఖితగ్రంథముల పేటిక
నిచ్చిరి. దీనిని 30 ఏ ద్దవరకు తెరవరాదననిరి.

అంగ్లో అమెరికను ఋణమును తీర్చుటకు యునైటెడ్
స్టేట్సు నెకేటూవారు చట్టమును ఆలోచించుచున్నాడు.

లివర్పూలులో గ్యాసు కర్మాలయము గానితయారచే
యూ కాగ్యాలజును అంబుకొని మూడు ఇచ్చు భస్మీభూత
మొసచి.

ఫ్రెంచి నౌక నిర్మాణకార్యక్రమము

పరాసులు క్రొత్త నౌకానిర్మాణము నిమిత్తము
2400000000 ఫ్రాంకులను క్యూపరకు టకు ఏర్పరుచు
కొనిరి. 20 ఏండ్లలో 700000 టన్నుల నౌకలను
గట్టవలెను. ఇందులో ఒక్కొక్క అంతర్గామి 600 ట
న్నుల బోవుండవలెను - నౌకానిర్మాణములు గూడ నుండవల
యును. మొదటి 8 సంవత్సరములలో నా యుద్ధనౌకలను నిర్మిం
చు. చిన్న నౌకలను మాత్రము గట్టెదరు. ఇట్టి నౌకలు 6. క్రూ
యజరలు, 35 టూర్నిడో ఓడలు, 34 జలంతర్గామిలుం
డును. వీటికన్నిటికిని 240000000 ఫ్రాంకులగును.

కర్ణాట ప్రభువు లాసేనులో తురుష్కులపట్ల చాలకరకు
సానుభూతిని జూపెనని బోసర్లాగా రనిరి. అంగ్లోరా ప్రభుత్వము
వారు సంధిప్రక్రమను సంతకము జేసెద"ని ఆశించుచున్నార
యద్దము కలుగునను భయము వీరికి లేదు.

మేమెలాసామ్రాజ్యధికారమును అధానియాను మార్పు
టకు గురువారమునాడు ఏర్పాటులు జేయబడును. ఈవిధానమును
లుదానియా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి తమ ప్రతినిధులను
తక్కిన కృషివారములన్నిటిని ముగించి ఒడంబడికను జేసికొను
టకు ప్యారిసు కంపనలెనని ఆహ్వాన మంపుబడును.

జర్మను మంత్రిులు ఎటులు నడుచుకొనవలసినది విడచి
యప్రభుత్వమువారు చేయు ఉత్తరవులను, కేంద్ర ప్రభుత్వము
వారు నిరాకరించవలెనని జర్మనులు ప్యారిసు బ్రెసిస్సెను
బంపిన ప్రత్యుత్తరము తెలుపుచున్నది.

పొగమందులో రైలుబండిపోవుచు ప్రయాణికులతో సాయము
బండితో ఇంగ్లాండులో డిగోసెను. యగ్గురు మనుష్యులు
చనిపోయిరి. ప్రయాణికులకు ప్రాణనష్టము కలుగలేదు.

కొత్తపదార్థమును కాంధాస్యములు ఎర్రతరప్ప ఇతర
వస్తువులను ఎంతమాత్రము అశాక్రమణ ప్రదేశములకు రూపు
నుండి ఎగుమతి జేయరాదనిరి. తక్కినవర్తకపు సరుకులమీద
అసలు ఖరీదుమీద నూటికి 10 చొ" న వస్తువిధించిరి. క్రొత్తుకు
నుండి రషియాకు 4 గురైలు బండ్లు పోవుసమయమునకు వీటి
నాపుజేయుటకే ఈ ఉత్తరవును ప్రకటించిరి.

భార్య సెంటుజార్జి జైలు

13 ఫిబ్రవరి 1923

వ్యాఖ్యాన (బరలు)

ఎ. జె. హెచ్. వైట్ గారు జనవరి 19 తేదీ మొదలు కొని ఎక్స్ మినర్స్ బోర్డు కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

కన్నూరు సెంట్రల్ జైలును నూపరింపఁజేయు దర్జియు యన్. స్పెన్సర్ గారు మద్రాసు జయల్ నూపరింపఁజేయుగా మార్చి 15 తేదీనుండి ఆక్టింగుగా నియమింపబడిరి.

ఈక్రిందివారు చిత్రావజ్జిలా కాలనీస్ ప్రివేటులకు జైలులుగా నియమింపబడిరి:

పానుగంటి వెంకటరంగారాజుంగారు

మహమ్మద్ ఆబ్దుల్ కాదర్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు

వి. వెంకటరసయ్యగారు

బందరు, పెడన కాజీగానుండిన ముస్లి ఆబ్దుల్ కాదర్ సాహెబ్ గారు రాజీనామానిచ్చినందున వారాడవినుండి తొలగించబడిరి.

సామ్రాజ్యకానకభ్యుత్థాని ఇ. వార్నర్ గారు రాజీనామానిచ్చినందున వారిస్థాన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ నియోజకవర్గము వారు కర్, గార్డెన్ ఫ్రేజరుగారిని యెత్తుకొనిరి.

రెవిన్యూకాఖ

విజయూరి వెంకన్న పంతులుగారు బందరు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

అభివృద్ధికాఖ

సి. తాడులింగ ముడలియార్ గారు కన్వే మెంటు లెక్కలింగు వృత్తకామ్రాజ్యముగా ఆక్టింగుగా నియమింపబడిరి.

పబ్లికేషన్స్ కాఖ

సి. యల్. బుమెల్ ఎ. యం. వి. సి. ఇ; ఎ. సి. జి. వి. వికాఖట్టణం దీవిజను ఎక్స్ క్యూటివ్ ఇంజనీరుగారు 1 వ కరిక్చర్ నూపరింపఁజేయు ఎంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనకాఖ

జె. సి. వెంకటరావుగారు ఆదోని మ్యునిసిపల్ కాన్సిలరుగా నియమింపబడిరి.

రాజుల సెడేలి మామయ్యరావు, డి. ఎ. బి. యల్ గారు బందరు తాలూకాబోర్డుచే కృష్ణాజిల్లాబోర్డు మెంబరుగా నెన్నుకొనబడిరి.

గొట్ట శ్రీరాములు (కేస్ వి. ఎ. బి. యల్ గారు కెన్సరీ తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి.

దంకటి పుల్లయ్యరాజుగారు పెద్దాపురం మ్యునిసిపల్ 2 వ వార్డుకు మెంబరుగా నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాఖ

కర్నల్ ఏ. హెచ్ మారీస్, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం సిండికేటు కళ్యాణము 1923 ఫిబ్రవరి 14 నుండి తమ పదవికి రాజీనామా నిత్తురు. కావున ఫాకల్టీ ఆఫ్ ఇంజనీరింగు వారికికరి నెన్నుకొనవలెను.

అధ్యక్షులపేర్లు ఫిబ్రవరి 29 తేదీలోగా రిజిస్ట్రేషన్ గారికి చేరవలెను.

రెవరెండ్ మెస్టర్ సిండికేటు కళ్యాణము తమపదవిని 1923 మార్చి 1 వ తేదీన విరమింపవలెను గాన ఫాకల్టీ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ చే మరెయ్యకరి నెన్నుకొనబడవలెను. అధ్యక్షులపేర్లు ఫిబ్రవరి 28 లోగా రిజిస్ట్రేషన్ గారికి అందవలెను.

ఆదర్శము

తూర్పు కర్నూలు డివిజను ఆక్టింగు జిల్లాఫారెస్టు ఆఫీసరు ఎన్. రామస్వామి అశ్వరుగారు తూర్పు కర్నూలు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసరుగారికి ఆసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

మెడికల్

సి. తోటాద్రి ఎల్. యం. యన్. సివిలు ఆసిస్టెంటు సర్జనుగారు వికాఖట్టణం మెడికల్ స్కూలుకు బదలాయించబడిరి.

రెవరెండ్ సివిలు ఆసిస్టెంటు సర్జన్ బి. హెచ్. పద్మనాభపాయి యం. బి. బి. యన్ గారు పల్నాటి మ్యునిసిపల్ ఆసుపత్రికి బదలాయించబడిరి.

వీససపాటి శారాయణకామ్రై, జె. సి. శారాయణకర్మగార్ల చే రచింపబడిన "స్వరాజ్యప్రాప్తిసాధన" మను తెనుగుకర ప్రక్రము రాజ్యదోహదయములు గలదగుటచే దొరతనమువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి.

గౌ. నవాబుముజమ్మల్లానుగారు ఆలిఖూర్ ముస్లిమ్ విశ్వవిద్యాలయము వైస్ చాన్సలరుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక వార్తలు

ప్రాన్ సిన్ ఆర్థర్ కోల్డ్వెల్:—వి. సి. యన్ గారు మద్రాసు హైకోర్టుజడ్జిగా పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి

జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటు:—జె. టి. దర్జియు, ఫిల్చునగారు మద్రాసుకర పోలీసు కమిషనరుగా ఆక్టింగుగా నియమింపబడిరి.

ఎ. బి. బ్రాడ్వా:—ఆర్. లి. ఎ. జె. పవర్ గార్లు మద్రాసు షేబర్ట్స్ కమిషనరుగారిచే మద్రాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ప్రాఫెసరు వై. లక్ష్మణేశ్వరయ్య నాయుడుగారు:—వీరు రేపు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు, నైవాపేటలోని డ్రమెటిక్ హాలునుండి శరీరవ్యాయామప్రదర్శన మొనర్తురు.

వైద్య పరిశోధకకాఖ:—ఈ కాఖలో ఉద్యోగిగా మన్న కె. యన్. మాస్కర్ యం. ఎ, యం. డి. డి. సి. హెచ్, డి. టి. యంగాయ గిండి కిన్ ఇన్స్టిట్యూటులో నుద్యోగిగా నియమింపబడిరి.

2 వ తరగతి మిలిటరీ అసిస్టెంటు సర్జన్:—ఆసిస్టెంటు సర్జన్ జె. హెచ్. థియోడోర్ వి యం. డి గారు గిండి కిన్ ఇన్స్టిట్యూటులో సాక్షను చేయబడిన ఉద్యోగమునకు నియమింపబడిరి.

శ్రీ కాంచీ కామాక్షీ దేవి బ్రహ్మోత్సవము:—కాంచీపురము:—శ్రీ కామాక్షీ దేవికి ఈ సంవత్సరము మార్చి నెల 9 వ తేదీ (20-2-23) మంగళవారము మొదలు మహావైభవముతో 11 రోజుల ఉత్సవములు జరుగును.

మద్రాసు ఆరోగ్యము:—క్రిందటివారము పుక్కులైవారీసంఖ్య సంవత్సరమునకు మొత్తం 1 కి 50. మహాచక్రము వలన 21 మంది బాధితులైన 10 మంది చనిపోయిరి కలరా వలన ఒకరు మరణించిరి ఇతర జ్వరములవలన 42 మంది చనిపోయిరి.

సవరణ:—నిన్నటిస్థానికపత్రికలో హిందూదేశపు ఇనుపదారులు విరివిజుద్దనకారులు అనుశీలక అచ్యుతారావులకు ఒక స్థానమునం దుండవలసిని ఇంకొక స్థానమునం దుండవలసిని హిందూదేశపు ఇనుపదారులు అనుశీలక మాత్రము 10 పుటలలో కర్. ఎం. ఒడ్డునగారు యభిప్రాయము క్రింద కేర్చి చదువుకొనవలయును

రెడ్డిజనసంఘము:—మద్రాసు:—రెడ్డిజన సంఘమువారి రెండవ సాంవత్సరిక సమావేశము ఈఫిబ్రవరినెల 18వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు, కర్నూలు జిల్లా కోవెలగుంట్లలో జరుగును. తప్పక విచ్చేసిన ప్రార్థించుచున్నాడను. ఈ. వి. సుందరరెడ్డి సాలక కార్యదర్శి అండ్ కో కార్యదర్శి.

ప్రాధమిక విద్య

ఒక తెలుగు మాసపత్రిక 1923 జనవరి నెలలో వెలువడిన ప్రథమసంపుటము ప్రథమసంచిక కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఈపత్రికను కాకినాడలో గాడిచర్ల మార్యనారాయణగారు ప్రకటించిరి. సంవత్సరము చందా రూ1-0-0 ఎలిమెంటరీ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకును, కార్యనిర్వాహకులకును, సాలకు 0-8-0 మాత్రమే.

వి. శేకాచారిగారు మద్రాసు ప్రేమ్స్ అసోసియేషను వారిచే కార్పొరేషన్ కాన్సిలరుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మూడవకమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ వారి వార్తాపత్రిక యగు "ది కమ్యూనిస్టు"ను దొరతనమువారు స్వాధీనముచేసికొనిరి.

లండనులో ప్రకటించు "అడ్వాన్సుగార్డు"ను ఆంగ్ల వార్తాపత్రిక ప్రథమసంపుటము 8 వ సంచిక దొరతనమువారు స్వాధీనముచేసికొనిరి.

ఖద్దరు నేల కట్టవలెను

నేటు బజాజుగారి ఉపన్యాసము

బొంబాయి నగరమున మార్వాడి సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము 11 వ తేదీ సాయంత్రము బహిరంగసభ జరిగినది. నేటుజమునాలాలు బజాజుగారివలన మార్వాడి సంఘమున కంతకును ప్రబలమగు ప్రఖ్యాతి కలుగుచున్నది వీరెప్పుడును దేశము కొరకును నోరులేని పశువుల కొరకును పాటుపడుచుందురు. మార్వాడిలందరును యితరులతోపాటు దేశముకొరకు సేవచేయ వలెనని అభ్యుత్తుకు కన్వారిచందువారుగారు నుడివిరి.

ఖద్దరు ప్రచారము ఏ నెల చేయవలెను?

మన మతమునకును నీతికిని ఖద్దరు బట్ట వో గలసంబంధ మేమని చాలమంది యింకను సంశయించుచునే యున్నారు. ఖద్దరు సమస్య ప్రధానముగా మత సంబంధమైనదే. దేశీయులలో నెవరైన దీనులుగా నున్న పురుషు వారికి సహాయము చేయుట భారతీయుల కందరికిని ముఖ్య: ర్తవ్యమై యున్నది. అన్నములేని వారికన్నము పెట్టుట మనధర్మము. దేశమున మూడుకోట్లమందికి ఏ రోజునను కడుపు నిండ నొక కూటమైన భోజనము లభించుటలేదని గాంధీమహాత్ముడు తెలిపెను. మూడుకోట్లు గారు పదికోట్లయిది కన్నములేదని లాలా లజపతి రాయిగారు నుడివిరి ఈరితిగా కోట్లకోటి మనదేశీయులన్నములేక మాడుచుండ వారికి సహాయముచేయుట మన విధి యగునాకాదా? దామాషా ఆదాయము లెలకు సాలకు 80 రూపాయలు. దానిలో ధనికుల ఆదాయమును తీసివేసివో తక్కినవారిలో బ్రదుకుటకు చాలిన ఆదాయమెవ్వరికిని గూడ లేనేలేదని స్పష్టమగుచున్నది. దేశమున తిరిగి మాచినవో ప్రజలలో హెచ్చుమంది కటిక దారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నాడని స్పష్టము కాగలను. లేనివో నెలకు 4-5 రూపాయలకులికొరకు దేశీయులు ఆసాముకుపోయి అచటి తెల్లవారికి బధకపురము నేల వ్రాసియిచ్చి అప్పు కష్టముల ననుభవించెదరో యూహించుడు. ఈ దేశములో అన్నముదొరకనందుని మాడిచాడలేక నే మనవారు విశేషములకు పోయి అచట పాశ్చాత్యులకు బానిసలై యుండవలసిగ తలపట్టినది. మనదేశీయులెట్టి దినదేశలో నుండుట మనకు గౌరవప్రదమేనా? వేలకోటి యంగ్లాలల నీదేశమున కట్టివెచ్చివో మనదేశమున పండుప్రత్తి సంతయును విదేశములకు మనము పోనీకుండ చేయ గలుగుదుముగాని అందులకు కోట్లకోటి ప్రజలు కష్టపడుటయు ఎవరో కొద్దిమందిమూర్ఖులె ఆలాభము సంభవించు మూటగట్టుకొని కోట్లకోట్ల లగుటయు తలపించును. అటులగాకుండ ఎరియింట వారు స్వేచ్ఛగా కుదిగా కుభముగా పనిచేయుట మేలుగాదా? ఖద్దరు వ్యాపకములకు కోట్లకోటి ప్రజలకు చాలినంతపని కలుగును. వారి ఆర్థిక నైతికీతి బాగుపడును. చేతిమగ్గుములమీదనే నేయవలెను మరలలోగాదు ఈరితిగా పని జరిగిన దేశము ధనవంతువును. వీరలకు ధనము లభించును. ఎవరోకొద్దియిది కోట్లకోట్లలగుటయు కోట్ల కోటి ప్రజలు కూడును, గుడ్డయును లేక మాడి చచ్చుటయు తలపించును. కోట్లకోటి ప్రజలే ధనవంతులయ్యెదరు. యంత కాలము పెట్టుటవలన జనసాహస్యమున కెన్నిటిని మేలుకలుగదు. యంగ్లాలలను పెట్టుటవలన దొరతనమువారికి మరింతపలుము కలుగును ఇప్పుడు కొన్ని యంగ్లాలల వారు ఆదాయపు పన్ను క్రిందను ఆదీపపు పన్ను క్రిందను 40 లక్షలుగూడ చెల్లించుచున్నారు. దామాషాను ప్రతి యంగ్లాలయును సాలకు 15) కేసు చెల్లించుచున్నది. మొత్తమున్న యంగ్లాలలకును సాలకు 850, 40) లక్షలు దొరతనమువారికి లభించుచున్నది. కానకోల్పోయిన మనములో పెట్టినవో దొరతనమువారికి నన్నులు చెల్లించ కండుటకు చాలమంది సంకల్పబుద్ధులగుదు. అప్పుడుయంగ్లాలవారెమిచే నెదరు? వారు పన్నులెచ్చెదరా మానెదరా? ఖద్దరు మహిమను మహాత్ముడొక్కడే గుర్తించెను.

నేను ఒక సంవత్సరమునుండి ఖద్దరు ప్రచారముకొరకు పనిచేయుచున్నాను. ఖద్దరు దేశమున స్థిరముగాని తొలగిపోవునదికాదు. దీనివలన గూడ నభివృద్ధి కలుగుచున్నది. ఆంగ్ల రాష్ట్రమునందును మరికొన్ని రాష్ట్రములందును అభివృద్ధి చాల హెచ్చుగానున్నది. మార్వాడిలో హెచ్చుమందివర్తకులుగాన వారు ఖద్దరుకలన కలుగులాభములను గుర్తించవలెను. అపూర్వ విజ్ఞానసంపన్నులు కొందరు మహాత్ముని ఖద్దరుప్రచారము నాజ్ఞే పించుచున్నారని దానిరహస్యమును మహాత్ముకులెప్పు మరెవ్వరును సరిగా గుర్తించలేదు. నూజుదుకువానికి రోజుకు రెండవాయి మూడవాయిమాత్రమే ఆదాయమునచ్చును. అదిగొప్ప ఆదాయము కానిమాటనిజమేగాని యిప్పుడు దామాషామీద నెలకు లెలకు 2 1/2 రూపాయలే మనదేశీయుల ఆదాయమై యున్నది. నూజువకుటవలన నెలకు 5 రూపాయలు ఆదాయమునకు తక్కువగుటయు. ఆసలలేకుండుటకంటె 5 రూపాయలు గడించుట మేలుగాదా? అందులకు యుద్ధాత్ తీరునుగాదా? బ్రిటిషు దొరతనమువారు మననేతరప్రశ్న నెలులవాళ్లము చేసిరో అవిషయమును గూడ మీరు గ్రహింపవలెను. శేశాభివృద్ధిని దేశీయుల సౌఖ్యమును కలిగించుట కల్పనాదును ఖద్దరు బట్టలను కట్టవలెనని నేటుజమునాలాలుబజాజుగారు నుడివిరి (బాంబే కానికలు).

Managing Director
Nedungadi Bros Ltd.,
P O Cochin (Malabar Coast.)

చెన్నపురిలో స్వరాజ్యపక్షము

రాజమండ్రి నాయకులను గూర్చిన అసత్య ప్రకటనము (స్వక్రీడు విలేఖరి)

రాజమండ్రి, ఫిబ్రవరి 18. ఈనెల 12-న తేది "హిందూ" దినపత్రికలో ఎన్. నరసింహాచార్యులచే మదరాసు మహాసభ హాటంలో 11-వ తేదీ "నాశనము" వారి సభయొక్కటి జరిగినట్లును అందులో అపకూట వాళ్ళలో శక్తి వింపిస్తేలు రాజమండ్రి వద్ద వరసలగు శ్రీ దాక్షుల పాలకోడేటి గురుమూర్తి భగినిపాటి సర్వసారాంశగాల్లు ఆంగీకారమును తెలిపినట్లును ప్రచురింపబడినది. అట్టి జేమియను జరుగునట్లుగా నాయకత్వమును స్వీకరించినట్లుగా తమ యొక్క అభిప్రాయములను వేలువేలుగ జెప్పుచున్నారు.

దాక్షుల గురుమూర్తిగారు ఇట్టి నేటుమెంటు నాక త్యాగ్యర్థమున గలిగించుచున్నది. "జేతబంధు దాసు, శైవూ గార్లంతటి ప్రమాఖులు తోడ్పాటులేనందున గయ కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ఆడరటి నమోది కానందుచేత సంకటిపడినట్లును ప్రత్యక్షమునుండి తెలిసికొనుటకు 11-వ తేదీ మదరాసులో జరిగిన మాత్రసభము వారిసభకు నేరూదలచినట్లుగా వాస్తవము. కాని కాంగ్రెసులో అధిక సంఖ్యాకులచే నామోదింపబడిన తీర్మానములకు కృత్రిక గణనకు పాదకను భర్త్యమునకు జరుగదనెనున్నాను అందుకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయ నిష్పణులేదు. అందున కలిసి యొక మఖముగా నిరంతర ప్రభుత్వార్థమువారికి డిమాండు యందును, జేతబంధులను కృత్రిమ అంకమర్చియుగ్గి అయ్యది కారణముతో పోరాటము సులభుట యందును నాకు నయ్యకములదు. అందున, స్వల్పకాలము తోనే నాయకులలో సామ్యపుగు నేతృత్వము కలుగకలసినదిగ గోచరున్నాను.

ఈమధ్య త్రిత్రిలో దాసుగారిని గురించి వ్రాయబడినట్లు కాంగ్రెసుకావల నొకపక్షము యేర్పటవి స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునై యుద్ధము సజ్జాకుట వారింగీకారములేదు.

నాశనపక్షము కాంగ్రెసును తెలియనిదే నేర్పలు దానికి ఆ గీరించితిని విశ్రాంతిగానున్నది.

శ్రీ భగినిపాటి సర్వసారాంశగాల్లు

శ్రీ నరసింహగారిని తొలగించు ప్రతికటలో శ్రీ త్రితమువారి విధానమునకు నాస్పృహయే పూర్వమునకు వత్తుదలను వారికి నేను తెలియజరిపింట్లు ప్రయత్నించి యాంధ్రీ. నిండులకు జుభాగము నాధారములేదు. శ్రీ త్రితమువారు చెన్నపురిలో మహాసభ హాటంలో జరిగిన సభకు నేను బాధ్యత స్వామి దాక్షుల గురుమూర్తి గార్లతో పల్ల నిర్దేశముగా నొకనా ముండిన మాట తూర్పి. నా తీర్మానము శ్రీ త్రితమువారు చేయదలచుకొన్న జేతో స్వయముగ నిర్ణయము చేసుకొనుటగాని వేరెండు వలనగా గాదు. శ్రీ త్రితములో నే జేరముండలేదు. ముఖముగా కాంగ్రెసు సాజుకు భిన్నముగ జేరదనని నేనుకొనుటలేదు. ఒక మహాత్ముని నే ననుగుడును. ఆమహాత్ముని నామము "అధిక సంఖ్యాకుడు" కాని దాసు ప్రభుత్వములయొక్కయును నాకు చిన్నవని చెప్పినానినించుచున్నాను. అయిన సంకీర్ణములేక ధారాళమున దనన్ములో నేను గయ కాంగ్రెసు విధానమును శిరసావహించుచున్నాను. జేతబంధువారి నాకు ప్రతిరూపమేది కాంగ్రెసు తన యనుచులపై తనకు గల యధికారమును గోల్పోవు యందుల జూడ నాకు విడుదలకల నున్నది. నా నమ్మకమునకు నోటు యొక్క మదితనను సభలో నోటిపోయినవారు తమకు బలగ మెంతయును అజ్ఞాతతన మెలవరచుట ధ్యమము. (అంత కాల్పు చేయగ తీర్చుకొనినవో సంధ్యము జేతు) కాని ఒకసంగతి బ్రాహ్మణులనుండిగనది. సంఘములలో తక్కువ సంఖ్యాకులకు ఆమంకిరొక పక్షమువారుగ జేరి ఆగమములకు జేరి దిన యధి. సంఖ్యాకులకు తమలో కలుపుకొనుటగాని లేక ఆ దరగొట్టుటగాని స్వాధీనుగు భర్త్యము మాకును అనిమాత్రముగీతంక తప్పదు. మొత్తమున గయ కాంగ్రెసు విధానమున నాకు నానమ్మకము సుపూర్ణముగ తేక పోయినను దానిని నాశరించుటకు నా శక్తికొలది కృషిజేసెదను. దాసుపార్టీ వారు విజృంభించెదరని నాకు సంకోచము గాని భయ మొకించుకయు లేదు.

బొంబయి రాజధానిలో ప్రతిమంత్రపరిశ్రమ 298 వ్యాపారముల పులము, మాలివిచారణ నివేదిక బొంబయి లేమరు అగ్గినువారు ప్రకటించి. 1921 సం మేలో అన్నితర గతుల పనివారాదును యంతెంత స్థుపానిదికో తెలిసికొనుట యుద్ధమునకు పూర్వము 1914 లోని సంపాదనతో పోల్చిచూచుట యానిచారణ యుద్ధము ఈ విభముననే బొంబయిలో అన్ని వ్యాపారములందును, సంపాదన, పనికాలము విచారణ చేయబడును.

జాబులు

కాశీలో వైశ్యసత్రం

యాత్రావైశ్య వైశ్యసత్రం ప్రత్యేక స్థలభోజనాది వసతులను వేదవిహితకర్మల నే వేద్యులొనటకు సావకాశము లేమింజేసి గుంటూరుగ వైశ్యప్రమాఖులచే రాజమండ్రిరంబున కాశీలో తే వేద్యులొనటకు కేలవైశ్యులకు మరదొగార్లమైన యొక ప్రత్యేక స్థాపితంబయ్యె. తదాది నేటికిరకు ఏ తిత్సరమందు స్థలభోజన వేదాచరణంబులు చక్కగా నడచుచున్నయది. ద్రవ్యమునుమూరినకొలది స్థలమునకు సమీపముగ నున్న స్థలములను క్రయమునకు పుచ్చుకొని గొప్పస్థల వసతులు హెచ్చుగా సుమారుచుచును. ఇయ్యది అన్ని క్రమములచే గాకద్రోహించింకనంబుల కలకాశిమియ్యకుండునట్లుల ఇండియన్ సానైటేరీయట్ట ప్రకారం రిజిస్టర్ కాబడియున్నది గాన కాశ్యతంబుగనడచుటలో సంకేపము డదు. కలయువారికి రూల్సు ప్రస్తకము నుచితముగా నందజేయబడును.

మంటూరు గుర్మాథం

కార్యదర్శి

కాశీ ఆర్యవైశ్యసత్రం కమిటీ

హెడ్డాన్ గుంటూరు,

ఆంధ్రదేశము? కాంగ్రెసుమహాసభ

అభ్యర్థకులు: చాలానా మహాత్మువారీగారు

గతి మూడునాలుగు సంవత్సరవలనుండియు ఆంధ్రదేశీయులు కలుపుచున్న నోము నేడు ఫలించినది. కాంగ్రెసు మహాసభను జరుపుభాగ్యము కటికి మనకు చేరనిది. స్థలస్థాయము గానింకబడినది. కాకినాడ వైకతస్థలములు సమీపిష్టము గలిగి మనోహరముగా నుండును. మహాసభను నిర్వహించుటకు ఏమిటియు రూఢ్యములను వేయించి వాటినియలను నమకార్యకలసియున్నది. ఏప్రిల్ మాసాంతములోగా గయవిధానమును పూర్తిచేసి ఆంధ్రనాయకులు మే, జూన్ మాసములందు జరపుటయు సమీపిష్టమునను ప్రాగుజేయవలసియున్నది చాలై మానమునండి సభాకాలానిర్యాణసన్నాహములు జరుగకలసియున్నవి.

చాలానా మహాత్మువారీగారు ఆంధ్రభూమియందే సర్కారువారిచే గౌరవించబడిన సంకతి ఆంధ్రదేశీయులు గుత్తింకనగును. అందుచే తిరుగ ఆంధ్రాభినియందే ఆరీసాదకులను సక్రరించి అధిభక్తి గౌరవములను నెరవలసిన వాధ్యత ఆంధ్రదేశీయులపై నిలిచియున్నది. ఇట్టి సువాధ్యాయము ఆంధ్రదేశీయులకు గలుగుట జన యద్విష్టము. కనుక కాకినాడ కాంగ్రెసు మహాసభకు చాలానా మహాత్మువారీగారిని అభ్యర్థిపదవికి యొప్పుకొని మన భర్త్యము నిర్వహింపకలసియున్నది. చాలానాగారి గుణగణములను వేరుగ ప్రశంసింపవలెను.

నిస్సావగడ రామమూర్తి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభ

ఈసభ యానెల 28 వ తేదీని కాకినాడలో జరుపుటకును, ఆందు జరగనున్న కాంగ్రెసు మహాసభకు తాత్కాలిక సన్మానశంఖము నేర్పరచుట మున్నగు విషయములు చర్చింపబడు ననియు శ్రీయత ప్రకారం పంతులుగారి తంతివార్తను యానెల 10 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో చదివెతిని. ఈసమయమున నేనొక చిన్న విషయమును ముచ్చించుచున్నాను. కాకినాడలో ముందు కాంగ్రెసు మహాసభను జరుగవలసిన విశాలభవనమునడే ఒక కుటీరమును ప్రస్తుతము యానెల 28 వ తేదీలోగా నిర్మించి అప్పటి నే మన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుస్థాయిసంఘసభను జరుగవలసియున్నాను. భోజనములను గయకను ఆ ప్రదేశముననే మేర్పరచుటయొక్కము. ఏలనగా ఆంధ్రదేశము నందలి పటతావులనండి దయచేయు సభ్యులెల్లదను ఆప్రదేశమును విశీలించి ముందు కాంగ్రెసు మహాసభ జరుపుటకు తగిన సమస్తసౌకర్యములను యెట్లెట్లు నిర్మించిన యోగ్యముగా నుండునో తనతమ అభిప్రాయములను తెలియపరచెదరు. ఈవిషయమును కాకినాడ వాస్తవ్యులకుగాని అచటి కాంగ్రెస్ కమిటీవారికి గాని దేశ నే నాధురంధరులగు యిటు సాంబమూర్తి ప్రభుత్వముగాని తెలియనిదనికాదు. మనసభకు తనవెనెడు జేతభర్త్యులలో చాలమంది అనేక కాంగ్రెసులను దర్శించినవారుందురు. వారెల్లరు "మధేముభేదస్యతి" యను నర్మి అస్థలమును గాంచినతోడనే యెవరికి తోచిన యూహ

లను వారు నిర్మాణవిధానమును గురించి తెలివియ్యవలెను. ప్రస్తుతము ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ స్థాయిసంఘసభ జరుగుటకును, భోజనాదిసౌకర్యముల నిమిత్తమున్న ఒకటి కొడు కుటీరములను నిర్మించుననియు కాంతి వ్యూహపరంగాలకు కారణమగు మునిశేల కానియపుడు నిర్మించి. జూలై యొక్కపని యంతటితోకాని శ్రీయత యొకము మునుడియు నిర్మి పబోవు స్వరాజ్యపురామునకు ముగిల యొక్కరకవచ్చును. ఎట్లన ఆస్వరాజ్యపురనిర్యాణలు శిలనాతాకనులనుండి తలదాచుకొనటకును ఆ నేనులగు సామానులు మునుడియు మిక్కిలి యుపయుక్తముగ నుండును. కాని యూ మునుడును కాకినాడ కాంగ్రెస్ కమిటీవారు యొచించెదరని నమ్ముచున్నాను. ప్రస్తుతవిషయమునకు యిరువగొట్టుములవలన నీరు గట్లయి కాకున్నచో యేయొకటికెండు గుంటలనో తీసి అచట జలసమృద్ధి సౌకర్యములను కూడా ముగిసభ్యులకు చూపవలెను.

దుక్కిపాటి రామనాథం.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 18-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include rice, wheat, and other grains.

(2) కత్తి ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include cotton and other textile-related items.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include oil and other food items.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include various small goods and household items.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include iron and other metal items.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include various types of steel and metal.

(7) రంగులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price, and another Price. Rows include different colors and dyes.

భారత శాసనసభ

క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోర్టులపై చర్చ జరుగుట

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 12:—భారత శాసనసభ తిరిగి ఈ దినమున సమావేశమయ్యెను. సభ్యుల సంఖ్య చాల పలుకుగ నుండెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

శ్రీ కాంబెల గోడ్సు గారు:—రైల్వే కరిపాలనమును ప్రభుత్వమువారు స్వీకరించుటను గూర్చి జరుగు చర్చయందు పాల్గొన నెంచితిని. ఇదివరకే కోర్టులను విమర్శించియును. అందులకు వర్తక సంఘమువారి కీ విషయమును వెల్లడింప జోక్యముగలదు. ఇది సాంఘికపూర్వకముగా నగుట చే నీ చర్చయందు పాల్గొనుట అవసరము. ఈ విషయమును చర్చించుట 27వ తేదీన వీరి కోర్టులపై దృష్టిని దిద్దివచ్చును. ఆ దినముననే వర్తక సంఘ సాంఘిక కోర్టులను ఏర్పాటు గాన ఈ చర్చకు మరియొక దినమున వీరి కోర్టులను రావలెను.

శ్రీ హెయిలీ గారు:—కోర్టులకు తా నొకప్పుడు సర్వమును పాల్గొనవలసి పోతుందని చెప్పినట్లును చాల విచారించుచున్నాను. కాని ఆ విషయమున గర్భ వాసనయెడల మార్చి మానమున తిరిగి ఆ చర్చను చేపట్టవచ్చును. అందుచే నా ప్రతిపక్ష పిలువలకు దేవుడు సహాయము చేయవచ్చును.

మరియు మిస్ట్రీ గారు:

ఇప్పుడు:—శ్రీమగిరి అయ్యగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగా, శ్రీ బాన్ ద్రెయ్యగారు మర్యాదలను విప్పింగు కమిటీయందు నియమింపబడుటకు గల అర్హతలను తెలిపిరి. శ్రీ హెయిలీ గారు ఈ కమిటీయందు కార్యదర్శిని నియమింప జేసెను.

అయ్యగారు:—యూరపియన్ అధ్యక్షుడు నియమింపబడినపుడు భారతీయ కార్యదర్శిని నియమింపవలెనని నియమము లేదా?

ఇప్పుడు:—అట్టి నియమము లేదు.

ప్రాంతుల ముద్రణము

ఇప్పుడు:—కామరూపానికి ప్రత్యుత్తరముగా, ప్రాంతముల ముద్రణమునకు గాను డిలరు కంపెనీవారిలో భారత ప్రభుత్వమువారు గావించుకొనిన కంట్రాక్టు 1924 సంవత్సరాంతమునకు ముగియదని చెప్పెను. ఈ కంట్రాక్టును దీని కొనుటకు, భారతదేశమునందు ఏ కంపెనీనాటగాని నిధముగ నుండి లేదా ప్రభుత్వమువారు విచారింపలేదు. కరెన్సీ నోట్లను భారత దేశముననే ముద్రించుటను గురించి పరిశోధించుటకు కలనలు విల్లింగుగా రాంగ్ల దేశమునకు పంపబడిరి. విల్లింగు, ఆ నోట్లు గాల్గు, ప్రా. ప్రాంతముల ముద్రించుటనుగూర్చి గూడ పరిశోధనలను గావించెను. పోస్టాల్ డెవలప్ మెంట్ డిలరు కంపెనీవారే ముద్రించుచుండిరి. అర్థశాస్త్రమువారు సందర్భమున ప్రభుత్వమున కీ విషయమున ముద్రించవలసి వచ్చెను.

సివిలు సర్వీసు - జేబీయ భాషలు

శ్రీ హెయిలీ గారు:—మిశ్ర గారికి ప్రత్యుత్తరముగా, గురు నిలువ నుడిచెను. సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు, జేబీయ భాషలందు కరికులంబోత్తెలుగులకు కృతజ్ఞతలు చేయవలెను. కాని అట్లు ఉత్తరములను చేత వాటివచ్చియుండును గాన ఉద్యోగులు తమంతట దామే కర్మలోనే జేత భాషల నేర్చుకొను చూడవలెను.

మలబారు విచారణల (ప్రాంత్రి) మద్దతు చట్టము

శ్రీ మాన్ గారు:—హెయిలీ గారి ప్రతిపాదన ననుసరించి 1922 సం॥ మలబారు విచారణల (ప్రాంత్రి) చట్టము చట్టమునై చర్చ ప్రారంభింపబడెను.

శ్రీ చాదరి గారు:—మొదట శాసనము ప్రకటించబడినపుడెల్ల అట్టి శాసనము ముగిసిన తరువాత దోషుల నందరినీ తీసివేయుచు ప్రకటన మొదలుపెట్టవలయుననియు. ఈ ఆచారమును ప్రస్తుత సందర్భమున మరుగొనవలసి నుడిచెను.

శ్రీ పిగిరి అయ్యగారు:—అట్టి కృష్ణావధములందు భారత శాసనసభవారు జోక్యము పుచ్చుకొని చట్టముల గావించు వత్సవమును తొలగించుటకు గాను భారత ప్రభుత్వమునకు సవరింపవలెననియు ఈ అధికారమును దాక్కిని శాసనసభల కొనగ వలెననియు నుడిచెను.

శ్రీ మాన్ గారు:—హెయిలీ గారు:—అట్టి కృష్ణావధములను మొదటవారి కధికారములను ముగిసిన తరువాత శాసనసభవారు తాసింపిరి. మొదట: కధికారమునకుట వారికి అధికారము లేదు గాన, ఆ శాసనమును ఆచరణలోనికి దెచ్చుటకు గాను భారత శాసనసభవారి ఆమోదమున కేరీలు చేయవలెను. శ్రీమగిరి అయ్యగారు దెచ్చినది చాల పెద్ద ప్రశ్న అని నుడిచెను. నిజమున భారతదేశ సంగీకరింపబడెను.

క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోర్టులపై చర్చము

శ్రీమగిరి, శ్రీమగిరి ప్రొసీజరు కోర్టులపై చర్చము చర్చించుట. ప్రభుత్వము ప్రతిపాదించుటకు చాల సవరణలు వీగిపోయెను.

గొప్ప నేరముల సందర్భమున బామి నొసగుట

మాన్ గారు:—497 కేసు ననుసరించి, బామి నొసగుటకు కేసులందు, దీనిపాతరకానకు గాని, మరణశిక్ష గాని విధించదగిన గొప్ప నేరములను నిందితు దొంగిలెనని, కోర్టు వారును పోలీసులకు కౌన్సిలును నమ్ముటకు తగిన ఆధారము లున్న యెడల బామి నొసగుట అని నిర్ణయించునది. ఈ విషయమున న్యాయాధికారుల విశేష శక్తి నుపయోగించుటకు నిర్బంధము లను విధించరాదనియు, బామిను అంగీకరింపరాని కేసులందు ఉచితమున దోచుటల మేజిస్ట్రేటు ప్రకటించవచ్చుననియు విజ్ఞపరచుచున్న సవరణ నుచ్చేయెను. అధికార సభ్యులలో నధిక సంఖ్యకులు సవరణను అంగీకరించిరి.

శ్రీ హెయిలీ గారు:—సవరణను బలపరచెను నిందితులయెడ, శాసనసభవారు పక్షపాతముతో నుండిన పక్షపాతము గావించుటకు వారోపణమున కట్టి ఆధారమును చేపడిరి. క్రిమినలు ప్రొసీజరు సర్దుబాటుచేయబడిన గాని క్రిమినలు కోర్టులను చర్చించుటలేదు. నిందితులకు తన నిర్దేశితమును నిర్వహణకు నుటకు న్యాయమును గురుపాముల నొసగుననియు. ప్రస్తుత చట్టము కేసు విచారింపక పూర్వము నిందితుల దొంగిలెననియు నిర్దేశించుచు మాజిస్ట్రేటు ముందుగానే నిర్ణయించుకొనవలసివచ్చును. బామి నొసగుట అని కేసులందు మేజిస్ట్రేటును సులూచుచు గాన విచారణ నుపయోగించ వలయుననియు చేయవలెను. ఈ సవరణను చేర్చుటయెడల గౌరవనీయుండును, భవిష్యమున అగు నిందితులకు గూడ మేజిస్ట్రేటు బామిను సంగీకరింప వలసివచ్చును. అందుచే నిందితులకు తనను సమర్థించుకొనుటకు కలియకు సవరణను అంగీకరించెను.

టాంకింగుల హక్కులను సవరణలు ఎదిర్చిరి.

శ్రీ మాన్ గారు:—ఈ సవరణ సంగీకరించుట చాల అపాయకరమని ఇదివర కధికార సభ్యులు, నిర్దేశ చర్చల నొనర్చెదనని చేరమాకోపించుచున్న “పోలీసు అధికారులకు” అట్టి అధికారమునుగూడ. పోలీసు అధికారులు నిందితులనుండి లభించుచున్న పుచ్చుకొని బామిని సంగీకరింపవచ్చును. దుష్టులకు మేజిస్ట్రేటు ఒక బండిపోటుదాడుట బామి నొసగునయెడల వారకు తప్పించుకొని ప్రజలకు తిరిగి యుత్పాదముగలిగింప గడం గవచ్చును. అట్టివానిని పట్టుకొనుటకు మరియొక రీతి కర్మములు జట్టును. సవరణను పోలీసులకు తెల్లగా ననుకూలముగ 24 గంటల ప్రతికూలముగ 42 గంటల సమ్యక్తమునకు సంగీకరింపవలెను. సభ్యులంతట ఫలపరచుట లేచిరి.

వివిధ నాయకుల సమావేశము

అనధికార సభ్యులు వెడలిపోవుట

ఫలపరచుట తిరిగి శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. సాధారణము 5 గ 4-5 నిమిషములకు, వారించు విజ్ఞపరచుచు గారు, ఢిల్లీయందు జరుగు వివిధ భారత నాయకుల సమావేశమున (తెలంగాణ సమావేశము) పాల్గొనుటకు గాను కార్యక్రమము నాపరచినదని ప్రతిపాదించిరి. ఈ విషయమునకు శాసనసభకు సంబంధము లేదని అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదనను తోసివేసెను. తరువాత అనధికార సభ్యులలో చాలమంది సభను వీడి వెళ్లిపోయిరి. అందుచే సభయందు అధికార సభ్యులతో గలసి 21 గురు సభ్యులు మాత్రమేగలరు.

బామి సంగీకరించుట

రంగారామి గారు:—497 వ కేసు ననుసరింప వత్త పాదించెను. బామి నొసగుటకు కేసులందు, నిందుకు చేరమొనర్చెదని మేజిస్ట్రేటును దోచినయెడల బామిను సంగీకరింపవచ్చునని ప్రస్తుతముగలదు. నిందుకు బామిను వైవిధ్యమునందైన యెడల న్యాయాధికారుల వారినుండి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నింపదని నమ్ముటకు గలదు గాన కారణము లున్నయెడల బామి నొసగుటకును రంగారామి గారి సవరణగోచరమయ్యెను. ఈ సందర్భమున తీవ్రమైన చర్చ జరిగెను. ప్రభుత్వ సభ్యులు తీవ్రముగ వెచ్చుటచే సవరణ వీగిపోయెను.

మరియొక సవరణ

రంగారామి గారు మరియొక సవరణను ప్రతిపాదించిరి. ప్రభుత్వ సభ్యులును సభవారును దాని నామోదించిరి. బామిను సంగీకరింపదగిన కేసులందు విచారణ ముగిసినతరువాత తీర్పు చెప్పక పూర్వము, నిందితులకు నిర్దేశించు న్యాయాధికారి దలచినయెడల సభకు నిందితుని కడనుండి, తీర్పు దినమున హాజరుగట్టుటకు పక్షము పుచ్చుకొని విడుదల చేయవచ్చునని సవరణయందుగలదు.

శ్రీ హెయిలీ మాన్ గారు:—శ్రీమగిరి అయ్యగారి సేరనున్న సవరణ నుపయోగించగా సంగీకరింపబడెను. అర్హత గల న్యాయాధికారులను గావించినట్లును, అట్లు కోర్టువారు,

196 ఎ 476 ఎ 476 డి శ్రీమగిరి సమావేశమున కార్యక్రమమున తప్పించుట నను కారణముచే రద్దు చేయరాదని సవరణయందు గలదు.

శ్రీమాన్ గారు:—హెయిలీ గారు ప్రతిపాదించిన కోర్టు సవరణ అంగీకరింపబడెను.

శ్రీ మాన్ గారు:—కర్మము:—గవర్నరు తెలంగాణ గారు నిర్ణయించిన దినమునందేయు అరులులోనికి వచ్చునని సవరణ నుపయోగించగా సంగీకరింపబడెను.

ఇంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి బుధవారమున సమావేశమగును.

సిల్వానునకు కూలీలు వలస పోవుట

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 10:—సమావేశము తిరిగి మధ్యాహ్నము సమావేశమయ్యెను. సిల్వానునకు భారతీయ కార్మికులు వలస పోవుటను గురించి ప్రభుత్వమువారి శిక్షణకుటనపై చర్చ జరిగెను. కూలీల వేతన నిర్ణయము

బాన్ గారు:—భారత దేశమునందే వలసపెట్టిన కూలీల వేతనములను నిర్ణయించుచు 1924 సం॥ ఏప్రిల్ 1-నగా గవర్నరు తెలంగాణ గారికిని, భారత శాసన సభలకును సంకల్ప వికర మగు విధమున శాసన మొక్కవలెను” అని సవరణ నుపయోగించెను. వలసపోయినయెడల తమ కీడులను వేతనముల గురించి ముందు తెలిసికొనుట భారతీయ కార్మికుల కర్తవ్యమని నుడిచిరి.

తెలంగాణ కార్యకర్తల సవరణలు బలపరచిరి. జీవితవ్యయము ఎంత పెచ్చినను గల 40 వత్సరములలోను సిల్వానులో కూలీల వేతనము 0 తెల్లమార్కులు లేదు. తేయాకు ధర ఎక్కువగా పెచ్చుటచే ప్లాంట్లకు లాభములు మాత్రము నూటికి 100 వంతున పెచ్చుచుండెను.

మూల్య గా రెడిక్టర్

నుబ్రహ్మణ్యము గారు:—వై సవరణకు మరొక సవరణను చేర్చవలెనని ఉపపాదించిరి. “1924 సం॥ మార్చి 1 వ తేదీ లోగా గవర్నరు తెలంగాణ గారు నిర్ణయించు వినయమునందే గాని, ఈ ప్రకటనము గావించిన వినయమునందే గాని ఆరుమాసములలో గానిలోను ప్రభుత్వమువారు వలసవచ్చు కార్మికుల కొనగ 3 వత్సర వేతనముల నిర్ణయమునందు ముందుగా గవర్నరు తెలంగాణ గారి అనుమతిని పొందవలెను. ఈ ప్రకటన తరువాత 1924 మార్చి 1 వ తేదీలోగా సిల్వానునకు వలసపోవు కార్మికుల సంఖ్య 10000 కంటె సగటున నుండరాదు. ఈ ప్రకటన గావించబడిన వినయము నుండి మూడుమాసములలోగా, కూలీల వేతనములను అభ్యుదయ నూటికి 50 వంతున పెచ్చించవలెనని సిల్వాను ప్రభుత్వమువారు ప్లాంట్లను గోరవలెను” అని సవరణలో గలదు. ఇందువలన కృత్రిమము కంట్రాక్టుల నొసగు కూలీల మోసపుచ్చుటకు వీలుండదని నుబ్రహ్మణ్యము గారు నుడిచిరి.

విల్లింగు గారు:—వేతనముల నిర్ణయమును ఎదిర్చిరి. దక్షిణ హిందూ దేశమునందు కూలీలకు విచ్ఛిన్న వేతనము లాసగబడుచుండెను. ఇంతకంటె సిల్వాను వేతనములు చాలా గురునండెను.

శ్రీ మాన్ గారు:—వెల్పుచున్న ప్రయత్నమును బలపరచిరి. ఈ ప్రకటనను 1924 సం॥ అక్టోబరు 31 కమునందును సనియును ఈలోపున సిల్వాను ప్రభుత్వమువారు, కనిష్ట వేతనమును నిర్ణయించినయెడల తరువాత గూడ సమయం దుండు సనియు నుడిచెను.

కర్మ గారు:—1917 సం॥ న భారత దేశమునందే సిల్వానున కొక రాయబారము జరిగెను. అచ్చటి వేతనములు సంతృప్తికరముగ నుండెనని వాడుచెప్పిరి. వేతనములు పెచ్చిన యు, కార్మికులయందు ఎక్కువ కష్ట పుచ్చుకొనుటచే మనియు సిల్వాను ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. అట్టి సమయమున వేతన నిర్ణయమును గోతుట మంచిదిగా దనిరి.

నుబ్రహ్మణ్యము గారు సవరణ వీగిపోయెను. బాన్ గారి సవరణగూడ వీగిపోయెను.

శ్రీ మాన్ గారు:—వెల్పుచున్న ప్రభుత్వము వారు వేతన నిర్ణయ మొనర్చినయెడల 1924 అక్టోబరు మాసమునకు తరువాత గూడ నిది అరులులో నుండునని ఉపపాదించెను. సవరణ నిరాకరింపబడెను.

మూల్య గారు:—ప్రెయిలు సెటిల్మెంటులకును, షెడ్యూల్ టెడు, మలయా రాష్ట్రములకును కార్మికులు వలసపోవుటను గూర్చిన ఈ ప్రకటనను అంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించెను.

రంగారామి గారు సంతోషముతో నిప్రతిపాదనను బలపరచెను.

జోషి గారు:—మలయాళుండు ప్రభుత్వమువారు కొక ఏజెంటును నియమింపవలెను. అచ్చటి భారతీయులకు నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యకొనగ నట్లొనర్పవలెను. ఈ ప్రకటనలందు కార్మికులు సమ్మెకుట్టుట చట్టవిరుద్ధముగ నెంచిన యెడల సట్టిచట్టముల తొలగించు నట్లొనర్పవలెను.

కర్మ గారు:—ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నమున కర్మ గారు అవురసములకు చర్చదీనికొనెదనని బాన్ గారు మొనర్చెను.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

గోదావరి డిస్ట్రిక్టుకోర్టులో

D. P. No. 27 Of 1923

Between

పిటిషన్లు

శ్రీరాజా వాడేపు విశ్వసుందరరావుగారు.

సా. వేగాయమ్మపేట.

And

రెస్పాండెంట్లు: - రంగవాయికమ్మగారు

సదరు సంబంధము లేకుండా సా. పింహారావుగారికి లోకులకల్ల రావలసిన బాకీలు రాబట్టుకొనటకు వారసత్వపు కర్మ ఫీకెట్టు యిప్పించుమని పిటిషనులు గారితల్ల వై సంబంధ పిటిషను దాఖలు చేయబడినది. కదరు పిటిషను ఫిబ్రవరి 27 1923 తేదికి వాయిదావేసినారు. యందుకు యెవరికైనా యేమైనా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల సదరు తేదీని స్వయముగా గాని కేటా మూలముగా గాని హాజరు కోర్టువారికి మనవి చేసుకోవలెను.

8-2-1923 రాజమండ్రి

పా. కనకరాజు వాది. కక్కిలు.

సర్కారు తుమ్మచెట్లకు తెండర్లు

వంగోలుతాలూకా చీమకుర్తి గ్రామములో సర్కారు చెరువులో సుమారు 9000 పెద్ద తుమ్మ చెట్లు కొనుటకు తెండర్లు కావలసివున్నవి. సదరు గ్రామము - వంగోలుకు 13 మైళ్ల దూరములో వున్నది. మంచినీళ్లు మార్గము. యీ నెల 15 తేది లోగా తెండర్లను వంగోలు సబ్ కలెక్టరు ద్వారా వారి పేరటకు పంపుకోవలెను. వై విషయములు విస్తరించి తెలుసుకోవలెనను వైవారికి వ్రాయవచ్చును.

వి. ఆర్. నారాయణస్వామిఅయ్యర్,

9-2-23

కనకలక్ష్మి.

మంగలి కత్తులు

కప్పుతాళములు.

అంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినవి. ప్రోత్సహించును.

జంట సే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయును.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

బ్లూ ఆండ్ లాక్ షేర్స్ లెటర్.

హైదరాబాద్. (గోదావరి)

తెలిగూట్ లింకు: "ఇండస్ట్రి" హైదరాబాద్

మలయచందనము

గనేరియా అను ఔషధమునకు మేళనము

వర్ణము లేదు. పిండాల్లో కనిపించును.

ఎలుపు, కలుపు, వచ్చు, అను మూలములతో గలగలమును మూలము

పూటలతో మూస్తును. శ్రీలంకను

వ్యాధులకు కూడ ఇది కాకావలయును

(251) డబ్బీ 1 కి కల 2-4-

గంధర్వ ఫార్మసీ, రామవరం(గోదావరితాలూకా)

ముఖ్య గమనింపు (శిశువు)

మోగ్యతాపత్రములు

(2) కాశిపట్టణమునం దుండు, దుర్గా మెడికల్ హాస్పిటల్ నులెమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను సకాలమునకు ప్రసరియాయెను.

సేపాల్ 14-5-22

రాజానరేంద్ర నర్ బంగ్ ఆఫ్ సేపాల్

మాలవ్యా, నెహల్యా పండితుల

ఉపన్యాసములు

12 చేజీలు

ఖరీదు 0-6-0

చిరునామా:- శ. సుబ్బారావు, తమిళు, కృష్ణాజిల్లా.

స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశము

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 12:- స్టేటుకౌన్సిలు ఈ దినమున తిరిగి సమావేశ మయ్యెను.

నిర్బంధ శాసనములు

శ్రీరాజుగారు:- కాశీబజారు మహాకాళాగారికి ప్రత్యక్ష తర మొసగుచు, నిర్బంధ శాసనముల సంఘమువారి సూచనలం దింకన మిగిలియున్న చట్టములను గురించి, ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారి రెట్టికాసముల నొనర్చుటకు ఉద్దేశించలేదని నుడివించి నూతన స్టేటుకౌన్సిలు శాసనము

గర్ మ. హాఫీ:- లాలా కుగ్గిరసింహాగారికి ప్రత్యక్ష తరమిచ్చుచు 1926 జనవరిమాసమునకు, స్టేటుకౌన్సిలువారి సూచనభవము తయారగునని నుడివించి.

అధ్యక్షుడు

ప్రశ్నలకు నోటీసునిచ్చిన సభ్యులు కొందరు హాజరుగాక పోవుచుండుటచే చాల చిక్కులును ఆలస్యమును గలుగుచుండెననియు ఇకముం దిట్టిచిక్కులను గలుగజేయుటకుటను యెత్తించవలెననియు అభ్యర్థించు నుడివెను.

రాజ్యపతినిధిగారి అనుమతించిన బిల్లు రాజ్యరెవెన్యూ, క్రిమినల్ ట్రైబ్యునల్ సవరణ చట్టము, కను ఆనుమతి నొసగెనని కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

భారత సైన్యసమ్మేళనము

గర్ దిన్నావాచాగారు:- కన తీర్మానమును కొలదిమార్పుతో ప్రతిపాదించెను. ప్రస్తుత సైనికవ్యయము దుస్సహాయము నుండెగాన ప్రస్తుతమున్న 1859 సం॥ ప్రకృత సమ్మేళన విధానమునందు చాల ముఖ్యము లగుమాపు నొనర్చవలెనని తీర్మానమునందు గలదు.

1859 సం॥ న ఈవిధానమును ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించినప్పుడు సార్ల మెంటునందును, ండియా కౌన్సిలునందును భారత రాజకీయజ్ఞులును, భారత ప్రభుత్వమువారును అభ్యంతరములను దెలిపిరి. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వరచయిత వ్యయపట్టికయందు 30 కోట్ల లాటునకును, ఆర్థికచిక్కులకును ఈ విధానమే ముఖ్య కారణము. భారత ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్ల ప్రభుత్వాధికారులకంటె తక్కువను, భారత కార్యదర్శి బాబులును, వివిధవిచారణసంఘముల, ని. వేదిక లును ఈ యభిప్రాయము నే సకారణముగ యుజువు చేయుచుండెను. కావున సభాసభ్యుడగు ఫాస్టెలుగారు ఇట్టి విధానము చాలవ్యయకరమనియు, ఇది ఆంగ్లదేశమునంటి భాగ్యవంతులకు దేశమునకు సహాయము భారతదేశమునంటి వీరదేశమునకు సహాయము నుడివించి. ఏది ఎట్లున్నను, ఈ విధానము ననుసరించి సంగ్రామ కార్యాలయము వారప్పడప్పుడు గోరుచుండుకొరిగలను భారత ప్రభుత్వము నిర్వర్తింపజాలనన్నది. ఈవిషయమున భారత ప్రభుత్వమువారి మొఱుపన్నిటిని సంగ్రామ కార్యాలయమువారు వెదకే విని వెట్టుచుండిరి. ఈ విషయమున భారత ప్రభుత్వమువారి కెట్టి హక్కును లేదని వారు తెలి

లువుచుండిరి. ప్రజలు భరింపలేని భారమును సంగ్రామ కార్యాలయమువారు భారతదేశముపై మోపిన యెడల పరిపాలనము సంకృప్తికరముగ నెట్లుండగలదు? భారతదేశమును స్వాధీనముగ వరిపాలింప జనుదొంచిన రీతింకు ప్రభువుగారు ఈ అన్యాయమును లొంగింపవలెను. ఆటొర్నియేయెడల భారతదేశమును ఆంగ్లదేశమును పరస్పరభావముతో కనిజేయు వీలుండును. అట్లుగాని యెశల చాలవిచారకరమగు ఫలితములు గలుగును (హర్షము)

రాలిన్నను ప్రభువు:- సర్వసేవాని గారిటుల నుడివించి. ప్రతిపాదనని యెడల నాకు కొంతసానుభూతి గలదు. కానివీరి తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారంగీకరింప జాలరు. ఇందువలన వ్యయము తగ్గుటకుమారు హెచ్చును. రాజకీయ నైతిక కారణములచే విమర్శలు ప్రభుత్వమున దీని నెదిర్చిరి. సైనికదృష్టితో జూచిన యెడల నిందుచే కుస్తీండియా కంపెనీ సైన్యము కలిపి సైన్యవధికి సామర్థ్య వంతముగను, తక్కువ వ్యయకరముగను నుండెను. భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ తమ బ్రిటిషు పటాలములను విడదీసి పాపిం యి నెడల ని పుట్టి కంటె నధికవ్యయమగును. భారతదేశమున పర్యటన మొనర్చుటకు మూలము వేరవమ్మువైసే అభ్యుదయము జనుదొంచు బ్రిటిషుపటాలములకంటె నిది అధికవ్యయకరము. ప్రతిపాదన సం గీకరించినయెడల పటాలముల సామర్థ్యముతగ్గును. భారతదేశము ప్రపంచమున నైదవవంతు ఆక్రమించియున్న క్రొత్తంపవలసిన గరి హద్దుల వై శాల్యవధికము. భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకరటాలముల ఏర్పరుపగోరునెడల నింగ్లండునందు ప్రత్యేకముగ రిక్రూటింగుపజెన్నీని ఏర్పరుపవలెను. వారి కిటు జాగ్రత్త యమును భరింపవలెను. అంత అధిక వ్యయమును భారత పౌరులు భరింప జాలరు. అంతయుగాక ఇందుకొరకు ఆంగ్లేయ రిక్రూటింగు అధికారులతో పోటీ జేయవలసినవచ్చును. ప్రస్తుతముకంటె వెన్నను అధికముగ గోరెదరు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారెంత మొత్తము విధించిన సంతి చెల్లింపవలసినవచ్చును దునను విషయము నిజమే వ్యవహార రీత్యా ఇట్లు, దునుంటిమి గాని, సంగ్రామ కార్యాలయమువారు, భారత ప్రభుత్వమువారి వై అధికారులను భావముతోగాదు. కొంతకాలమునను పూర్వము మెసటోమియానందు బ్రిటిషు బెండార్లకి దామాషాయి తల 1 కి 650 సవరణలు చెల్లింపబడెను. అదేదేశమున రిక్రూటల బ్రిటిషు పటాలములకు తల 1 కి 650 సవరణలుయ్యెను. అందుచే, దిన్నావాచాగారి ప్రతిపాదనను సంగీకరించిన యెడల చాల నష్టదాయకము. (హర్షము).

పురుషోత్తమదాసు భావూరుగానుగారు:- వాచా గారిని ప్రశంసించెను. వెల్లీకమిషనువారి నివేదికమునుండి నిదర్శనములనుబాపి ప్రతిపాదనను బలపరచెను. భారతీయ అతివాదులు భారతముగ ప్రస్తంపనిది, సరిహద్దు ప్రాంతమున కాంతిలేనిది, సైనిక వ్యయమును తగ్గింపవీలు లేదని లాలా చందుగారు దెలిపిరి.

తీర్మానము విగిపోయెను. అనుమతముగ 12 గురును ప్రతిపాలముగ 15 గురును సమ్యుతుల నొసగిరి. సభ ఆంతటితో ముగిసెను. బుధవారము సమావేశముజరుగును

తృప్తికరముగాలేనిచో వాపసుతీసుకొని పైకముతిరిగియిచ్చుటను

గుర్పి మీరేమియు సంకయపడ నవసరములేదు. యీ విషయమునాకడ ఒకసారిచేయు చేసినవారి కెల్లవలెను, తెలియును.

(4)

చొక్కెపు సీనువెండితో తయారుచేయబడిన వివిధ గిన్నెలు, చిన్న పెద్ద కట్టెలు, గరిమెలు, పంచపాత్రములు, లోటాలు, కలశముల దొప్పలు, అరటి, తామర, వట్టి ఆకులు మొలగునని అత్యుత్తమునకు తయారుగానున్నది ఒకడొక డనుచేయవచ్చు.

ఉమ్మడిరామయ్యకెట్టి

గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ

25 వై నాబజారురోడ్డు మదరాసు.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

జీవామృతము

హిందూదేశమందలి అమూల్యమైన మూలికలతోడదన లోహములతోడన తయారు చేయబడిన దేశీయ దివ్యామృతము.

ఈ దివ్యామృతము రక్తమును కృత్రిమముటయందు అమానుశక్తి మాపించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు కృత్రిమమును బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోనిగొట్టును. ఇది తయారోగులకు, రక్తహీనోగులకు, నరముల యందు జలములేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలంపచేయును. అజీర్ణము, మలబద్ధకము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును బోగొట్టి, నోటికి మంచించుచిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచిఉత్సాహమును కలిగించునట్లు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది విద్యార్థులకు కలిరకక్తిమించి పనిచేయు. కారలకు సర్వకాలములయందు చేత నుండదగిన అమృత మనటకు సందేహము లేదు. యియ్యది కేవలము అమూల్యములైన కీడులకులే తయారుచేయబడిన దివ్యామృతము. క్రయము 6 అవున్సుల బుడ్డి 1-కి రూ॥ 4-0. ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజి వగైరాలు వేరుగా నివ్వవలెను. మా మందుల బాపితాను కొరెనవారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పకవిధి, మద్రాసు. తంతిల్లడన్:- పండిట్, మదరాసు.

చేమన	చేమనోహరి *	శ్ర	గన్నయక	కృషిధిప
మమలి	కళహస్తిలింగ *	త్ర	చాళిధి	కృష్ణ
భాస్కర	రామలింగేశ *	క	నరసింహ	భద్రాద్రిరామ
సత్యవతి	కవిచాడప్ప	ము	మానవబోధ	నానుచంత
గురభాంజె	గజిరాజు	లు	భద్రానిధి	పంచవింశతి
కృపానార కర్మ *				

0-2-0

0-8-0 *

మైలాపూరు

విక్టోరియాడిపో,

మద్రాసు.

వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో ధుడి రాకముననే త్వరచేయును. అది వచ్చుట వెంట్రుకల పట్టికలను దుండ్రు చేయును.

అంతవరకు రానీయకము.

నేడే

కొమిసియా నూనెను

వాడుట వెంట్రుకల పట్టికలను.

ఇది విజయం చేయబడినది.

వెంట్రుకల పట్టికలను చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును. అది వచ్చుట వెంట్రుకల పట్టికలను దుండ్రు చేయును.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును. అది వచ్చుట వెంట్రుకల పట్టికలను దుండ్రు చేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

ఇది విజయం చేయబడినది.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

ఈ కొమిసియా నీటిని తరలించి చూడుము.

వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

మా వెంట్రుకలు చుక్కెనతో రాకముననే త్వరచేయును.

రత్న పురుష లేహ్యం

నుభవ్యానుభవం, అతిసంభోగములను ఇతర కారణముల వలన, కలిగిన భుక్తనష్టమును పోషించి బలముకలుగ జేయును. ఈ యాతి కామహిళ తెలియనివాడుండదు. విశేషించి వాయు నశి నరము లేదు. శీ 1-కి రు 8-4-0 బా. కొరవారికి శీ 1-కి రు 8-4-0 బా. వితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మోసము గ్రహించవలెను

మేము చాలా కాలమునుండి కిల్లెండు వాయిల వీరకలకు గడ్డలు వగయిరా బట్టలు తయారుచేయుచున్నాము. మేము బట్టలు ప్రతిగామమున ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రతిమార్కట్టున అమ్ముచున్నాము. యీ మధ్య కొంతమంది వర్తకులు నాణ్యము లేనట్లు వంటిన్ని ఉతికిన చాడల బాడలు పట్టెట్లువంటిన్ని కిల్లెంబట్టలు తయారుచేయించి మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నారు. సదరు మోసము తెలుపుకొనుటకు గాను మా బట్టలు ప్రతిభందువానైని మా పేరుపుచ్చు బామ్మకటి అంటించి యీ న్నాము మా బాడ్రస్సు లేకుంటుంటి కిల్లెంబట్టలు మాది కాదని గ్రహించవలెను. మా పేరుతో పుచ్చుట్టువి మార్కెట్లో మాకునియూ కొనవలెను. కొరవారికి ధరలు తెలియజేయవలెను. కిల్లెంబట్టలు ఉతికిన చాడల బాడలు పట్టెట్లువంటిన్ని మా పేరుతో తయారుచేసినాము. షీ 1-కి రు 0-12-0 చుప్పానలామార్కెట్.

కెల్లి గాఫ్ అడ్డెస్సు, ముప్పవ సోమరాజు, వీరరాజు అడ్డెస్సు.

పెద్దాపురము, గోదావరిజిల్లా.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రత్న హిసరను పోగొట్టి రత్నమును పరిశుభ్రము చేయును. అయి కేరెన్సి గాంచినది ధర 1-10-0. ఇండియా కిల్లెంబాండు ఎర్నెట్లెనను తలాలాభం. ఇతియుగా వంతుడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 వనవవాడి, బాంబాయి

30 దినములువరకు

మిక్కిలి తగ్గినవెల! రత్న చేయండి!

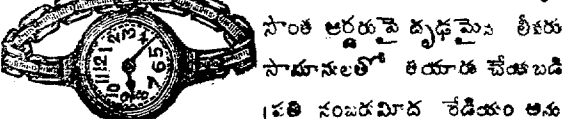
GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM BRACELET WATCHES.

3 సంవత్సరము గ్యారంటీ

రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ వాచ్

కొత్తమోస్తరు అమెరికా U. S. A ముంచేలి గడియారములు

ఈ గడియారం మాయొక్క

సాంత అర్థమై దృఢమైన తీరు

సామానలలో తయారు చేయబడి

ప్రతి సంవత్సరము రేడియం అను

వరకు పెట్టుబడియున్నది. వీటిలో దీపము సహాయములే గంటలు చూడగలిగింది. బ్రేస్ లెట్ అను చేతిగొలుసు, చిన్నది పెద్దదిచేయువట్టు స్ప్రింగ్ పెట్టుబడియున్నది. ప్రతి గడియారము చక్కగా పరిశోధించి 3 సంవత్సరములు గ్యారంటీ ఇకముతో వంతుడును. మాయొక్క విలాసము తెలియజేయు వికలముగా వ్రాయవలెను. పి. డి. కార్తి ప్రత్యేకము 1. రత్నము రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ ముంచేలి గడియారము, డిల్లీ స్ప్రింగ్ గొలుసు చేరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల. డిల్లీ గొలుసు చేరి రూ. 9-8-0. 3. 8 మూల డిల్లీ గొలుసు చేరి రూ. 10-8-0.

సోత్ ఏజంటు-సారథి. అందు, కో.

తపాలుపెట్ట, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

నులభ్యమై అనుభవసద్ధమగు 600 విశిష్టలను తెలుపు సద్గ్రంథము ప్రతియింటి నుండదగినది అందరుచేయదగిన మందులు 1కి 1-4-0 (2) పి. పి. 0-8-0

ఆరోగ్యదర్శనము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును. తప్పక చదువ దగినది 1కి 0-8-0 పి. పి. 0-4-0

ఆయుర్వేద చరిత్ర:— ఆరోగ్య, వైద్య, శారీ, నిధాన రస్తుగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపుత్రక. మారిది యుచితము. చందా రు 2-8-0

వై 8 ని ఏక కాలమును కొరవారికి 8-12-0 లకు పంపెదము, ఆయుర్వేద గ్రంథమండలి, పెరిచేడి. (నెల్లూరు జిల్లా.

త్వరచేయును!

మించిపోవును!

800 టిక్కెట్లుమాత్ర మే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ

2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ

మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు

టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

అయితే:

1. కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని వా లాటరీ మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు 50 కెండెంబట్టుమేడ అద్దాల తీగుబాట ఫిట్టింగు సహా గవర్న మెంటువారికి తెలియజేసినవిధము లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్ర మేడలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరచేయివో దొరకవు.

2. టిక్కెట్లు పూ ర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే చేతయిన్న ప్రతేతమున్న ఆంధ్రప్రదేశ్లోను, స్వరాజ్య ప్రదేశ్లోను, ప్రముఖుల గొప్పయద్యోగములు, పెద్దమనుష్యులయెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పించును.

3. టిక్కెట్లకల్ల కమలయ్యే సామ్యులో యేజంటు కమిషన్ గవయిరా ఖర్చుపోను మితాసామ్యు లాటరీ చేయునపుడ ఏలూరు వెంట్రో కో ఆపరేటివు బ్యాంకిలో నుంచబడును.

4. ఈచేదకు కనభాలు మయివాలలేవు. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంత్రఖర్చులతోక్రమ మ్మై జనాశ్రయ ప్రాణాంతుకొని జిజ్ఞాస చేయు కో వలెను.

5. టిక్కెట్లు రావలసినవారు తమపేరు, నివాసము క్లుప్తముగ వాసి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5-0-0 చొప్పున వేల వచ్చినపుడు చేరియెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగు పాటో పంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను వాడికి 10 టిక్కెట్లు కమిషనుగా నిర్ణయించును.

6. టిక్కెట్లు పి. పి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు తంపరిచే నివాసు యివ్వవలెను.

ఏలూరు

మాటూరి సర్వేశం.

పేడవాళ్ళ వారును,

డి. 1-1-1623